

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, március 3.

Nincs esemény.

Budapest, március 2. (Hivatalos.)

A főhadiszállásról jelentik:

Sehol sem történt lényegesebb esemény. Hoffer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Franciák ellentámadási kísérletei a Maasnál.

Berlin, március 2. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A helyzet általában nem változott. Az Iser területen az ellenség főképp tüzérségi tevékenységet fejtett ki. A Maas keleti partján Douaumont erődnél a franciák embereiket újból hibávaló ellentámadási kísérletben áldozták fel.

Keleti hadszíntér:

Az arcvonal északi részén a tüzérségi harcok helyenként nagyobb élénkséget értek el. Előőrseink kisebb vállalkozásai ellenséges biztosító osztagok ellen sikerrel jártak. Mitautól északnyugatra egy orosz repülőgépet légi harcban legyőztünk. A repülőgép a bennülőkkal együtt kezünkre került. Repülőink sikeresen támadták meg a molodecnoi vasuti telepeket.

Balkán hadszíntér:

Nincsen ujság. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Nincs változás a török harctereken.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Konstantinápolyból:

A főhadiszállás jelenti március 1-én:

A különböző harcterekről nem érkezett olyan közlés, mely lényeges változást jelentett volna.

A kiujult tengeri harc.

Arad, március 2.

Rövid üzleti jelentés: az angol biztosító társaságok március 1-től kezdve tizenöt százalékkal telemelték a fegyverrel felszerelt kereskedelmi hajók biztosítási díját. Száraz közgazdasági kommuniké: mintha nem is a nagy világtragédiából lenne kitépve és mintha nem is rejtőzne ezrek és tízezrek pusztulása mögötte.

Mintha csak kártérítés kérdése lenne az egész. Hogy Anglia a tenger felőla hadihajók és ágyus kereskedelmi gőzösökkel zárja el az élelem és anyagszállítást és hogy Németország tengeralattjáróinak pusztító ékeivel tör utat ezen a szívtelen kordonon; hogy az a kényszer, a mely Németországot a tengeralattjárók háborújának újra fölvételére és erőlyes folytatására indította, mily pusztítását fogja az emberi életnek jelenteni, az mintha mellékes is lenne a kártérítési díjak mellett.

Pedig most a harc a végsőkig megy. Eddig csak azt mutatta meg Németország, hogy Anglia nem korlátlan és nem mindenható ura a tengernek. A tengeralattjárók és a német cirkáló bravurjai megmutatták, hogy a tonnák és lövérek többsége még nem határoz a tengeri háborúban. Azok a haditettek is élénk sebeket ütöttek a brit flottán és megtépték annak nimbuszát. De a hevesebb és végtelenségig vívott harc most következik.

Tegnap már nagy áldozata volt ennek a küzdelemnek. A *La Provence*, a mely csapatokat szállított Szaloniki felé, tengeralattjáró martaléka lett. Ezernél több francia katona, a kiket meghalni vittek Szaloniki alá, ezt a halált hamarabb megtalálta. A nagy cirkáló belekerül abba a gyászkeretbe, a melyben eddig többek között a Leon Gambetta nevű hadihajó van, a melyet tudvalevően a mi tengeralattjáróink egyike súlyosított el. És egyidőben kéttel nézhet bánatos, tájdalmas arccal az otthon maradt francia polgár: Verdun felé és a tengerre. Mindakét helyen erős sebből patakzik a francia hadsereg.

Es a *La Provence* csak megnyitója volt a hosszú sornak: A szárazföldön is mintha most jött volna az ideje a döntő mérkőzésnek: a tengeren pedig egész bizo-

nyosan. Abban a diplomáciai harcban, a melynek középpontjában az amerikai Egyesült Államok külügyi kormánya állott, teljesen bebizonyosodott, hogy a felfegyverkezett tengeri gőzösökkel Anglia a maga háborus céljait szolgálja. Németországnak tehát nem kell és nem szabad törődni semminő álszenteskedéssel, semminő jelszó-hamisítással, az ágyuk mögöl humanizmust papoló angol püspökökkel és államférfiakkal. Az a nemzet, amely egy másikat kiéheztetéssel akar tönkre tenni, oly nagy fokát árulta el a barbarizmusnak, az eldurvult harcmodornak, hogy annál a tengeralattjárók se lehetnek kegyetlenebb harci tegeverek.

Ujra szerte iramodnak a tenger karcsu rémei, a fiatal tengerészparancsnokokkal, a kiknek hőstettei bámulatos példái az egyéni elhatározás és oseelekvés merészségének, okosságának és oéltudatos voltának. A tenger az a hatalmas osatamező, a hol nem tapasztalt, hajlott koru, magas pályán levő tábornokok szerzik a győzelmeket, hanem az ifju, zseniális és bátor tengerésztisztek, a kiknek egy egy torpedó-lövése admirálisok számításait huzza keresztül.

A harc természetesen ujra áldozatokat, nagy áldozatokat fog követelni. Az elsülyedt hajók legénysége megsokeasítja a tenger temetőjét, a hajóroncsok pedig az anyagi kárt, amelylyel ez a harc jár. Es mi a következmény?

A *La Provence* legénységét bizonyára ezer francia anya és özvegy siratja. Az angol megint a ceruzáján keresztül gondolkodik. Ember van még, ha fehér nincs, lesz szines. Es a hajók? A biztosító társaságok megtérítik: mindössze tizenöt percenttel több a díj. Ennyit még be kell kalkulálni a háborus költségekbe: Angliában, ugylátszik, ez a legfontosabb a dologban.

Carmen Sylva halála.

(A román anyakirályné utolsó órái.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 2.

A román királyi családot és a román nemzetet a háboru alatt a második veszteség éri. A háboru első heteiben: 1914. októberének elején hunyta örök álmra szemét a román királyság megteremtője és naggyá alkotója Károly román király és özvegye Erzsébet királyné, a románok koronás pósta-asszonya: Carmen Sylva másfél évvel utóbb: ma követte férjét a halálba.

Az elhunyt anyakirálynő Károly király halála után teljesen visszavonulva élt. Mély gyászban és mélységes fájdalomba merülve töltötte azt a tizenhét hónapot, amely férje halála óta eltelt. Előrehaladott kora, a bánat, azok az izgalmak, amelyeket a háboru viharai közepette Románia átélt, hozzájárultak ahhoz, hogy a gyorsan elharapódzó betegség megőrjíe a királyné szervezetének ellenállóképességét. A román udvar már napok óta készült a legrosszabbra. A tegnapi bukaresti jelentés k szerint Erzsébet királyné egészségi állapotában változás állott be, amennyiben újabb gyulladás támadt a tüdőben. A láz mérsékelte. Naponta kétszer tanácskoznak az orvosok, mert a betegség mellett tekintetbe kell venni a királyné magas életkorát is. Az Erzsébet özvegy anyakirályné állapotáról utoljára kiadott bulletin így szólt:

Légzés tegnap óta mind nehezebb. Az éj folyamán az érverés időnként szünetelt. Váladék elmaradt. Ma reggel az általános helyi állapot rosszabbodott, úgy, hogy a helyzet igen aggasztó.

Bnicliu dr., a királyné kezelő orvosa lemondott minden reménységről, hogy Carmen Sylva túlélhesse a betegséget. Miután a fentebbi bulletin kiadása után a nagybeteg állapota egyre rosszabbra fordult, éjfél után három órakor Ferdinánd királyt, Mária királynőt, Bratianu miniszterelnököt és a kormány tagjait a beteg anyakirályné lakosztályába hívták, ahol a kezelőorvos az agónia beálltát jelentette. A hajnali órákban Erzsébet anyakirályné állapota végkép reménytelenülé vált. A halálküzdelem nyolc órakor fejeződött be, amikor az ősz királyné csendesen örök álmra hunyta a szemét.

A királyi palotára nyomban kitűzték a gyászlobogót és néhány perccel később a román főváros hivatalos épületein is, majd a magánházakon is mindenütt fekete lobogók hirdették a román nemzet gyászát. Carmen Sylvát népe igazi szeretettel vette körül és a halálesetet szívből meggyászolja minden román ember. Károly román király halála óta ugyan az anyakirályné teljesen visszavonultan élt, de az a szeretet, amellyel évtizedek óta körülvette őt Romániában, a visszavonultság másfél éve alatt semmivel sem csökkent és most époly meghatóan nyilvánul meg a román nemzet gyászán, mint Károly király halála után.

Carmen Sylva teljes néven: Erzsébet Otília, Lujza királyné hetvenhárom éves volt. Az Albánia rövidletű királyságával újabb nevezetessé vált Wied hercegi családból származott. Wied Hermann herceg neuwiedi Monrepe kastélyában 1843. december 29-én született. A kis hercegnő már igen korán költői tehetséget árult el. Kilenc-tíz éves korában már esinos alkalmi verseket írogatott és alig volt tizenégy éves: már drámával lepte meg a Wied hercegi családot. Huszonhat éves volt Wied Erzsébet hercegnő, mikor Románia há-

rom évvel előbb megválasztott fejedelme Hohenzollerni Károly feleségül kérte. A költői lelkű hercegnőből ideálisan jó feleség és bálványozott fejedelmasszony, majd királyné lett. Rövid idő alatt teljesen román szelleművé alakult a fiatal uralkodónő és románná lett költészete is. Bárha költeményeit, novelláit jobbra német nyelven írta, azok tárgyát csaknem kizárólag a román népköltészetből és román éleiből merítette és a román nemzet előkelő írói versenyezve siettek a postikus alkotásokat a román olvasóközönség számára hozzáférhetővé tenni és letordítani. Kedvesek voltak ezek az alkotások az akkor még egészen fiatal román irodalomban és kedvesnek találták a királyné jó román hangzó írói nevét is: Carmen Sylva. A királyné írói munkáiból igen sokat fordítottak le magyarra is. Érdekes, hogy „Jehova” című költeményét Goldis János néhai nagynevű aradi román püspök fordította le magyar nyelvre 1882-ben.

Carmen Sylva költeményeinek egész sorát szentelte az orosz-török-román háboru évében férjének. A királyt „az én hősem”-nek nevezte ezekben a román hazaszeretettel telt költeményekben. Károly király és Erzsébet királyné ideális szép házasságának egyik gyönyörű emléke volt az a gyűrű, amelyet a királyné az oroszok támogatására hadbavonuló Károly király ujjára huzott és amelyet azután a király haláláig, mint becses, féltett talizmánt viselt.

A királyné életében többször esett át súlyos betegségen. A kilencvenes évek elején hosszabbidőt töltött Olaszországban, ahová súlyos betegsége miatt orvosi tanácsra költözött. Körülbelül tizenégy-tizenöt év előtt is nagy beteg volt Carmen Sylva, ekkor azonban a bukaresti királyi kastélyban feküdt és Károly király heteken át megható szeretettel ápolta királyi hitvesét, alig mozdult el a királyné ágya mellől.

A királyi pár házassága gyermektelen maradt és husz évi házasság után Károly király örökbe fogadta bátyja második fiát: Hohenzollern Ferdinánd herceget, a jelenlegi román királyt. A trónörökös a román királyi udvarba költözött és ott csakhamar egy izgalmas regény hőse lett. Carmen Sylva egyik udvarhölgye Vacarescu Helén és a trónörökös-herceg között szerelem támadt és Ferdinánd a gyönyörű szép román leányt feleségül is akarta venni. Carmen Sylvának sok nehéz és keserű napot okozott fogadott fia szerelme és házassági terve, amelyet csak nagynehesen lehetett legyőzni.

Károly román király halála után Carmen Sylva elköltözött a királyi palotából. Az volt a terve, hogy az elhunyt király sírja közelében telepedik meg. Most betegsége előtt ismét a királyi palotában foglalta el régi lakosztályát. Temetése a Curtea Argea székesegyházból, a honnan Károly román királyt is temették, vasárnap lesz.

Az aradi románság körében sokan emlékeznek kellemesen és szeretettel az elhunyt királynéra, aki sinajai nyaralása idején mindig közvetlenül, természetes barátsággal érintkezett a Romániába átlátogató magyarországi román családokkal.

A Pester Lloyd tudósítója jelenti Bukarestből éjjel két órakor: Erzsébet királyné az utolsó percéig eszméletlenül volt. Tegnap többször ismételtén mondotta:

— Meghalok, mégyek Károlyomhoz!

A színházak, mulatóhelyek és iskolák Romániában hétfőig zárva maradnak.

Az olasz hadvezetés ingadozása veszttette el Durazzót.

(Folyton szállítják a durazzói sebesülteket. — Albánia felszabadítása. — A helyzet Valonánál.)

az aradi közlöny.

Genf—Luganó, március 2.

A Journalnak Esszad pasa kijelentette, hogy az olasz hadvezetés Durazzóban nagyon ingadozott. Guerini tábornok védelem nélkül akarta feladni a várost, mire egy másik tábornokkal helyettesítették. Ekkor megkezdődtek a valódi védelmi előkészületek, a monarchia tüzéségének tüzelése azonban olyannyira hatásos volt, hogy a visszavonulás elkerülhetetlenné vált.

Luganó. Milanóból táviratozzák: Brindisibe és Bariba az utóbbi napokban nyolc katonai szállítógőzös érkezett a durazzói olasz hadsereg sebesültjeivel.

Luganó. A Giornale d'Italia cikket közöl arról az olasz flottaműveletről, amellyel az olaszok végrehajtották Durazzó kiürítését. A magyar és osztrák tüzéség különösen a hajóhidat tartotta tűz alatt, amelyen át a szárazföldről a hajóra vitt az ut. A Puglia és a Lybia cirkálók közeledtek a kikötőhöz, horgonyt vetettek és megnyitották a tüzet az ellenséges útegekre, míg az Agordat cirkáló, továbbá a Bari, Sassari, Siracusa, Catania segédcirkáló és néhány torpedóvadász a Durazzóba vivő országutakat tartotta tűz alatt. Ezeknek a hajóknak a védelme alatt sikerült körülbelül tizenkét hajóra berakodni, habár a tenger igen viharos volt. A csapatokat, sebesülteket és a modern hadianyagot berakták a hajókra, míg mindent, amit ott kellett hagyniok, megsemmisítettek. Az olaszok rengeteg használhatatlan, avult hadianyagot halmoztak össze Durazzóban.

Genf. A Lausanneban megjelenő Albanie című francia nyelvű ujság a magyar és osztrák csapatok albániai előrenyomulásával kapcsolatban a következőket írja: A magyarok, osztrákok és bolgárok mint szabadítók jönnek Albániába. Több mint negyven esztendeje már, hogy Magyarország és Ausztria nagy erőfeszítéssel és sok áldozattal törekszik arra, hogy kulturát vigyen az albánok közé és nemzeti érzésüket fejlessze. Az albán ujság különböző történelmi tényeket sorol fel a monarchia jótékony betolyásának igazolására s azt a reményét fejezi ki, hogy az albánok most végre megszabadulnak a szerbektől, montenegróaktól és minden más járomtól. Az albánok, a kik a magyarok, osztrákok és bolgárok mellett harcolnak, hazájukért véreznek. Ma negyven ezer albán harcol velük, holnap majd százezer. A lap végül abban való bizakodását fejezi ki, hogy Albániára fényes jövő vár.

Harc-szünet Fierinél.

Róma. A Tribuna jelentése szerint a Fierinél harcoló albániai bolgár csapatok egyelőre abbahagyták támadásukat.

sákat. Így a Vaionát tenyegető veszély kisebbedett és a védelem erősítésére az olasz kormányoknak újabb időt és módot adtak.

Sarrail fontos haditanácsa.

— Csapateltolások a szalonikii fronton. — Sarrail Verdunben. — Kréta okkupálása az olaszok által. —

— Távirati tudósítás. —

Szaloniki—Athén, március 2.

Szaloniki. Sarrail tábornok Athénből visszatérve az összes tábornokok bevonásával nagy haditanácsot tartott. A haditanács fontosságát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy másnap erősen észlelhető csapateltolások voltak az entente hadvonalán.

Sarrailt Verdunbe rendelik.

Milanó. Szalonikii hírek szerint Sarrail tábornokot, ha bizonyossá válik az a hír, hogy a szalonikii akció elmarad, a németek támadása folytán visszarendelik Verdunbe.

Kelepce a szalonikii támadás.

Genf. Reinach képviselő a Figaróban megállapítja, hogy a központi hatalmak Szaloniki ellen bejelentett támadása csak kelepce volt, hogy ezzel eltérjék az entente figyelmét a nyugati fronton készülő német offenzíváról.

Francoia repülők Szmírna felett.

Athén. Szalonikiból jelentik: Február 28-án Khioszban két francia repülőgép felszállt és Szmírna és a környékén lévő táborokat bombázták. A török tüzek erősen tüzeltek a gépekre, amely Mudros felől visszatértek Szalonikibe.

Kréta szigetét olaszok szállják meg.

Róma. A Kréta sziget fővárosában, Kaneában lévő olasz konzulátus megerősíti a Suda öbölnek, esetleg a sziget egyéb pontjainak katonai megszállásáról szóló híreket. Ez a tény is bizonyítja, hogy Itáliának tervel vannak Krétára vonatkozólag, amelyeket az entente ígéretéseivel támogatott. Az idegen megszállás híre a lakosság körében nagy izgalmat keltett. A hegylakók aligha tűrik el nyugodtan az idegen haderők partraszállását. A lapok hangsúlyozzák, hogy a krétaik nem tűrhetik el, hogy az entente csapatok megszállják Krétát, esetleg letartóztassák az előkelőségeket, vagy vendégeiket, akik alatt a monarchia és Németország konzuljait értik. Ez esetben komoly összeütközésre kerülne sor, ami egész Görögországban visszhangra talalna.

120.000 német és bolgár a macedón határon.

Bern. Az atnéni „Patrie” írja, hogy a macedón határon nincs több 120.000 főnyi német és bolgár seregnél. A demirkapui alagút felszabadítása rendkívül nehéz feladat a németeknek, akik más helyütt is el vannak foglalva. Megkezdték az ucovói hid helyreállítását és egy újabb vasúti vonal építését is, mely a

Vardar jobbpartján egyenesen Ghevgelibe vinne. Ezzel fogva a közeli szalonikii támadás nem valószínű. Egyébként német repülőgépek keringenek Drama, Szerresz és Kavalla fölött, figyelemmel kísérik a szövetséges és görög seregek mozdulatait.

Egy görög támaszpontot akartak elfoglalni a franciák.

Zürich. Mint a Schweizerische Telegraphen Information Szalonikiból jelenti, francia csapatok hatalmukba akarták keríteni az Allatini-villa melletti görög támaszpontot. A görög parancsnok azal fenyegetősködött, hogy tegyveres erővel helyszakedik szembe. A franciák erre elvonultak.

Görög tábori tűzsergő Athén mellett.

Genf. Az Echo de Paris athéni munkatársa arról értesül, hogy a macedóniai görög hadseregben a görög tábori tűzsergőt Athén közelébe rendelték, mert ott könnyebben élelmezhető. Kelet-Makedoniából azonkívül számos csapatot is a nagyobb görög városok közelébe toltak szintén ugyanebből az okból.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: „Kisasszony férje”.

Szombat: délután mérsékelt helyárrakkal ifjúsági és népies előadás „II-ik Rakózy Ferenc tozsága”. Este: „Kis herceg” operett repris először.

* Vak művészek hangversenye. Annak a nagyérdékű hangversenynek, mely a lánglelkű zongoraművészt és mélyszégyes menett zeneszerzőt, a vak Horváth Attilát és Lumpe Gizella vak énekművésznőt fogja az aradi közönségnek március 5-én este 8 órakor a kultúrpalota nagytermében bemutatni, műsora a következő: 1. a) Horváth Attila: Idyll (20. mű. 4. szám) b) Horváth Attila: Gavotte (38. mű. 4. szám) 2. a) Brahms: Immer leiser wird mein Schlummer. b) Schubmann: Mondnacht c) Schubmann: Waldesgespräch. d) Schubert: Ungeduld. 3. a) Horváth Attila: Esthangulat. (25. mű. 3. szám) b) Horváth Attila: Erdőben. (25. mű. 5. szám) c) Horváth Attila: Törpék tánc. (25. mű. 4. szám) 4. a) Wagner: Träume. b) Grieg: Im Kahne. c) Schubert: Erikönig. 5. a) Horváth Attila Bölcsődal. (38. mű. 7. szám.) b) Horváth Attila: Nádasdal. (38. mű. 2. szám.) c) Horváth Attila: Bajadértánc. (38. mű. 8. szám.) 6. a) Horváth Attila: Szírtől leomlik a patak. b) Horváth Attila: Zöld leveles, fehér... c) Horváth Attila: Száll a felhő. 7. Horváth Attila: Magyar rapszódia. (Kézirat.) A hangverseny egészjévédelme avakok megmentésének szép ügyét fogja szolgálni. A legszebb emberbaráti ügy érdekében kiváló művészi értékű hangverseny! Aradnak minden szépért, nemcsak azért lelkesezni tudó közönsége bizonyára szívesen meg fogja tölteni a kultúrpalota nagytermét. Jegyek 6, 5, 4, 3, 2 és

1 korona árba ifj. Klein Mór könyvkereskedésében (Fehér Kerézt szálló épület) kaphatók

* A színház hírei. Hevesi Miklós jó nevű, előnyösen ismert énekes bonviván színész lép fel vasárnap délután Az ártatlan Zsuzsi operettben szerződtetési célból. Hevesi a szabadkai, majd debreceni színházaknak volt tagja, legutóbb pedig a Népopera-nál volt szerződtetve, felépése elő általános érdeklődéssel nézünk. Ifjúsági és népies előadás. Szombaton délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal lesz a legközelebbi ifjúsági előadás: II-ik Rakózy Ferenc tozsága történelmi színmű. Az előadásban részt vesz az egész személyzet. A Kis herceg operett: szombaton este kerül színre új bemutatással először; a főszerepekben Z. Váradi Margit, Járás B., Bankóné, Barics és Polgár S. Ártatlan Zsuzsi egyike azon általánosan kedvelt operetteknek, melyet mindenkor szívesen végig élvez a közönség, lesz legközelebb a vasárnap délutáni előadás. Este pedig a Kis herceg operettnek lesz a második előadása. Engel (Kálmán) Sárka, az aradi urilány a jövő hét hétfőjén fog fellépni a Sarga lilium Judit szerepében, mindenesetre érdekes vállalkozás és amit előre is megjósolhatunk, a legnagyobb siker fogja kísérni e vállalkozását, mert minden kedve meg van ahhoz, hogy a közönség legnagyobb kíváncsiságát is kielégítse. — Grün Lili annyira nagy sikerű prózai újdonság után, mint amennyit az ideán mutatott be, csak fokozottabb érdeklődéssel nézünk a közönség az aradi társulat legközelebbi bemutatójára elé, mert a Grün Lilit, főleg Imre új vigjátékai az a hír előzi meg, hogy ez a szezon legsikerültebb darabja. A szenzációs újdonságot az aradi társulat a jelentőségének méltó keretben mutatja be. A darab szereposztása elsőrangú. Grün Lili, a szegény, de családijában gondozott kis lányt, a mind Pesten ezer és ezer van és aki mégis tinó, egyéni és keves kis jószág. Borosujay Kato az aradi társulat fiatal és a legszebb fejlődésben lévő naivja megkapó egyenlő közvetlenséggel és itju bájjának minden természetességgel alakítja. A fiatal művésznő mellett a pompás darab vezetőszerepeit Szendrey, Várnai, Bankóné, Polgár, Deili stb. játsszák.

* Sikoly az éjben. (Alwin Neuss detektívdráma az Urániában.) Egy vérbeli Soherlok történetét hoz ki ma a színház, melynek izgalmas története kétségtelenül meglepetésszerű fog szolgálni a közönségnek. Mindvégig lebilincselő szenzációk követik egymást, melyek megragadják a nézőt, ki lélekret visszafogottan figyel a jeleneteket. A sötétlelkű emberek balaó tulajdaját tökrözötti vissza ez a film, az éjszaka rejtelmei köréből szövődik ez a hatásos dráma. Leiket lebilincselően izgalmas, elképzelhetően frappáns jelenetekkel folytat egy nagy bűnügyben a nyomozás és Soherlok Holmes acéltökéjébe kibogozza a rejtelmes történetet. Szárguldo irammal megy a cselekmény előre és nemcsak a megoldódik a XX. század legizgalmasabb bűnügyének problémája. Nincs a képen semmi lehetetlen, nyoma sincs annak, amiért újabb időben a detektívdrámák ellen olyan hajszát indítanak. — Doctor Imhoff, a Mozgóképpalota jövő heti szenzációja, melyre elővetelben minden jegy elkeit Budapestben, a budapesti bemutatással egyidejűleg kerül színre legközelebb az Urániában.

* Magyar festőművészet képei Aradon. Az Atzél Peter-utcai báró Bohus-palotában levő Solymosi féle művészaton: Deak-Ebner Lajos, Pentele-Molnár János, Nyilassy Sándor, Zombori Lajos, Szilányi Lajos, Ujvary Ignác, Glatzer Armin, Olgyai Viktor, Naray Aurél, Nagy Vilmos, Gegey Imre, Boemai Ritta, Ungváry Géza, Hadrasi Olga, Pálya Celestin, Carolus Pálya, Tibor Ernő, Balla Béla, Baditz Ottó, Zorkoczy Gyula, Késdy-Kovács Kászló, Neogrady Antal, Molnár Z. János, Nagy Ernő, Kaszany Odon, Tolnay Akos stb. ismert nevű magyar festőművészek eredeti alkotásai vannak kiállítva, hol azok szenzációsan olcsó áron vásárolhatók meg.

* Henny Porten dráma az Apollóban. (A hullámok ódon.) Mint emeltük, pénteken tartja meg az Apolló-színház a legújabb Henny Porten-drama premierjét. Henny Portennek

ebben a háromfelvonásos drámában első szerepében oszlopdott leány szerepe jutott, ki szétfeszített álma titkával megy oltár elé egy másik férfivel. Ezért boldogsága, bár az első férfit már nem érdekli, nem teljes. Mindig ott kísért annak a lehetősége, hogy az első visszajön és követel annál is inkább, mert okmányok, szerelmes levelek vannak birtokában. Egy arab szolga, ki megtudja titkát, szolgálót tesz neki a levelek megszerzése körül és szemtelenül, követelődzővé teszi. A fiatal asszony féltelmében mindent bevall férjének, ki megbocsát a felháborodásában a szolgát fele-

lősségre akarja vonni. Már későn. Egy másik hű szolga a hullámok ölébe taszította. A film minden ízében artistikus, mint a Messter-gyár minden Henny Porten-filmje.

* A Társaság. Szövegben és illusztrációkban gazdag a Társaság legfrissebb száma. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

* Kiváló újdonságok Kerpel kölcsönkönyvtárában és zeneműközlönyében. 193

Százhetven négyzet kilométeres hóditás Verdun-nél.

(Nem hagyják abba a németek a támadást. — Heves harcok. — Döntő helyzetet akar a német hadvezetőség.)

— Távirati tudósítás. —

Páris—Berlin, március 2.

Berlin. A Lokalanzeiger tudósítója táviratozza a nyugati frontról: Fegyverekink Verdun északi erődjei előtt állanak és a Cotte Lorain lábáig küzdötték elő magukat. Február 21-ike óta százhetven négyzetkilométer területet nyertünk. Veszteségeink aránylag csekélyek. A nyert terület négyszerese annak, amit a franciák szeptemberben tőlünk visszahódítottak.

Orútság hinni a német támadások abbahagyásában.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti Gentből: A Temps Galieni tábornokhoz közeli álló körből származott információjával lép fel azon feltételek ellen, mintha Verdun előtt a szünet sokáig tartana. A helyzet nyugaton igen komoly. Orútság azt hinni, hogy a németek hatalmas támadásaikat beszüntetik.

Itália remegve figyel a verduni harcot.

Zürich. Az olasz kamara tegnapi ülésén Izolatti reformista képviselő nagy beszédet tartott. Többek között azt mondta, hogy Itália remegve figyel a verduni rettenetes harcot. Franciaország bizonyos lehet, hogy Itália úgy érzi, hogy az Isonzónál nemcsak a monarchia, hanem Németország ellen is harcolnak. Kéri az elnököt, hogy tolmácsolja a francia kamaránál szolidaritásukat a francia fegyverekkel. (Nagy tetszés.) Marcora elnök eleget tesz a kérelemnek, amely mindannyiuk érzelmeivel egyezik.

Egy méternyi fronton tíz katona.

Bern. A Temps katonai kritikusa írja: A németek támadásaikat a legnagyobb neveléssel folytatják Verduntól északra. Brabant körül olyan nagyszámú csapatokat vontak össze, hogy egy méternyi fronton tíz katona esik. Ha a németek el is foglaltak első hadállásainkat, sokkal erősebb pozíciókra vonultunk vissza: a Froide—Terre—Douaumont-vonalra, mely mögött van a narmadik vonalunk: Belleville—St.-Michel—Souville—Damlout, emögött ismét negyedik vonalunk: Bellerupt—Moul—Ainville. Tehát ha a németek el is foglalják akár valamennyi hadállásunkat, legfőbb frontunkon pusztu-

hatnak, de hadseregünket nem tehetik tönkre, Párist nem veszik be és folytatniuk kell a harcot. Ha most kezdődnek a harcok, aggodalmas volna helyzetünk, de már alaposan túl vagyunk a háboru elején. Az ellenségnek azonnal szüksége volna a győzelemre, ezt pedig Verdunnál nem érhetik el.

A németek döntést akarnak elérni.

Bern. A Journál de Genève katonai kritikusa: Feyler ezredes a franciákra nézve a nyugati harctéren rendkívül komolynak látja a helyzetet. Elmondja, hogy a Balkánról és a Keletről Franciaországban és Belgiumban összehívott német csapatok körülbelül 1800 zászlóaljban állnak, míg az év kezdetén csak 1150 zászlóalj volt a nyugati harctéren. A németek a franciaországi és belgiumi rendkívül heves ágyúharok után különböző pontokon intéztek heves támadásokat: Ypernél, Artoisban, Champagneban és Elzászban. E támadások célja nemcsak az ellenséges haderők kiképzése volt, hanem főleg bizonytalanságban akarták hagyni a nyugati fronton levő ellenséget az iránt, hol intézik fő támadásukat, hogy így lehetetlenné tegyék a szövetségeseknek tartalékainak az igazán veszélyeztetett ponton való összehívását. A legfontosabb kérdés az, hogy a Verduntól északra és a Maastól nyugatra és keletre intézett támadás körülbelül 40 kilométernyi fronton, Malancourt és Etain között, a németek által kissejtett fő támadási pont-e? A németek rendkívül hatalmas tűzéréség közreműködése mellett óriási tömegekkel kezdett támadása azt sejteti, hogy az ellenség új offenzívája rendkívül komoly és döntő szituációt akar elérni.

LEGUJABB.

Erkesett reggel 3 órakor.

Osztrák-magyar offenzívától tart az olasz vezérkar.

Genf. A Temps szerint Olaszország nem fogja feladni Albániát, hanem Valonát, Albánia keletét a végletekig védi. Valona nemsokára ép olyan bevehetetlen lesz, mint Szalonika. A Kövess sereg nem megy Valona ellen, hanem az Isonzo frontot fogja megerősíteni, ahol az olasz vezérkar osztrák-magyar offenzíva lehetőségét jelzi.

Lugano. A londoni alsóházban Snowden munkáspárti képviselő meg-

kérdezte a kormányt, hogy igaz-e, hogy az entente Ulaszországnak kiterjedt osztrák-magyar területeket ígért, ha részt vesz a háboruban. Asquith a felvilágosítást megtagadta.

Csernovic. A besszarábiai fronton kisebb csapatok folynak. Helyenként aknaroobantások. Az oroszok olyannyira rosszul rebbantanak, hogy legutóbb aknájuk saját csapataikat röpítette levegőbe. A foglyok azt beszélik, hogy tisztüket hétszámra nem látják. Az operációkat altisztek vezetik. Előrelépésük lehetetlenül rossz, élvezhetetlen. Délbesszarábiában nagyarányú csaparósszevonások folynak.

Berlin. A Temps Verdunbe küldött tudósítója beszégetést tolytatott Humbert és Herr francia vezénylő tábornokokkal. A tábornokok azt mondták, hogy a háboru után a várak megszűnnek. Dünkirchentől egész Szejcig egyetlen hatalmasan elkesztett öveszárkot tognak kiépíteni, amelyet géppuskákkal, ágyúkkal, elektromos drótkadályokkal és farkasvermekkel látnak el. A háboru tartamáról kijelentették, hogy a németek és angolok hosszú háborura számítanak, a franciák optimisták és azt remélik, hogy a tél előkészítette a tavaszi offenzívát, amely az ellenséges vonalak áttörésére vezet. A nyáron olyan heves és véres harcok tognak letolyni, aminek a földön még soha sem voltak. Ősszel azután megkezdődhetnek a béketárgyalások.

Az aradi cukor árak. A cukor máximalásának új megállapítására vonatkozó rendelkezés értelmében a polgármester közhírre teszi, hogy a fogyasztási cukor máximalis árát Aradon a mai naptól a következőképpen állapította meg: 1. A nagykereskedői forgalomban: A közvetlenül a gyárostól, vagy a cukor-központtól vásárló nagykereskedő a nagy süveg első finomítványu cukorért a kiskereskedői Aradváros területén egyszázötvenkorona ötven fillért követelhet métermázsánként. Ebben az összegben már a nagykereskedő által szolgáltatott kocsiúvar díja is benne van. Ha a nagykereskedő raktárából a kiskereskedő szállítja el a cukrot saját üzletébe, akkor jogában van ebből az árból métermázsánként ötven fillért levonni. 2. A kiskereskedői forgalomban: A kiskereskedő a nagykereskedőtől vásárolt cukor árához kilogrammonként nyolc fillért hasznolt számíthat. Ez alapon tehát Aradon a kiskereskedői forgalomban a nagy süveg cukor ára kilogrammonként egy korona huszonegy fillér. Ezen kívül a kiskereskedő a fogyasztónak semmilyen címen kötséget, pótdíjat fel nem számíthat. 3. Ha a kis és nagy kereskedő nem nagy süveg cukrot ad el, akkor az itt közölt árakhoz meg a következő díjak számíthatók: Kis süvegnél métermázsánként ötven fillér, a kockacukornál (netto 50 kilogrammos ládában) kilogrammonként hat és fél fillér; ugyanez brutto 5 kilogrammos dobozokba szállítva kilogrammonként három fillér, ugyanez brutto 100 kilogrammos zsákokban szállítva kilogrammonként négy és fél fillér. A porcukornál netto 50 kilogrammos ládában szállítva kilogrammonként hat és fél fillér, ugyanez brutto 5 kilogrammos dobozokba szállítva kilogrammonként három fillér; ugyanez brutto 100 kilogrammos zsákokban szállítva kilogrammonként három és fél fillér. A dara cukornál 100 kilogrammos zsákokban (brutto) három fillér kilogrammonként; ugyan ennet netto 50 kilogrammos ládában kilogrammonként hat és fél fillér. C-pilé cukornál nagy süvegben három korona métermázsánként, illetve cukornál nagy süvegben három korona métermázsánként. A brutto 100 kilogrammos zsákokban szállított kristálycukor ára megegyezik a nagy süveg árával, tehát a nagykereskedői forgalomban métermázsánként egyszázötvenkorona ötven fillér, a kiskereskedői forgalomban kilogrammonként egy korona huszonegy fillér. Ezek a legmagasabb árak a kereskedők üzleti helyiségében szembevetendő helyen kiüggésűen.

Filipescu az oroszoknak adja Besszarábiát.

— A ruszotil pártvezér pétervári útja. — A megvásárolt román sajtó. —
— Távirati tudósítás. —

Bukarest, március 2.

A Seara alábbi cikkéből kitűnik, hogy mennyire az orosz kanesuka rubeljei parancsolnak a romániai muszka-barát újságoknak és hirhedt, levedlett miniszter gazdáknak, Filipescunak és Take Jonescunak. Így mutatja be ezeket a megvásároltakat a Seara:

— Mig a rubelezett sajtó ama német veszedelemről ír, amelyet senki se lát és senki sem érez, s amelyet a kormány oly erőlyesen visszautasított, az oroszok vakmerő kihívásra vetemedtek Romániával szemben. E napokban egy orosz hadihajó román vizeken, román zászló alatt evező román hajót követve, annak személyzetét Reninél letartóztatta. Ez a hír megjelent még az Universulban is, csak Filipescu és Jonescu lapjaiban, az Epocában, az Adeverulban és a Dimineatában nem. Ez igen jellemző jelenség és ékes bizonyíték arra, hogy a rubel még mindig járja az utját a lapoknál és gazdáknál. De ez se volt elég, a kormány felháborodva a muszka szemtelenségén, elrendelte hogy ezentul minden a Dunán s a tenger felé közlekedő román hajó egy határőrjáratot is vigyen a földéjében. A kormány ezen intézkedését nagy meglepődéssel közzölte valamennyi újság, csak a fő föderalista újságok nem.

— Most aztán a román közvélemény nevében kérdezzük a muszkák romániai lapjaitól, miért hallgatnak, miért hallgatnak még akkor is, ha az oroszok oly galád kihívásra vetemedtek, hogy még a mi tul óvatos kormányunk is, a szörnyű napokban is, erőlyes közbeépése határozza el magát velük szemben. Miért hallgatják el a lapok az orosz erőszalokkodásait és költenek ki képtelenebből-képtelenebb alávaló híreket, amelyekről mindenkor bebizonyult, hogy lelketlen koholmányok? Miért? Azért, mert az orosz kanesuka ökezűen fizeti azokat az embereket, akikről a diplomaták így szoktak beszélni: „drágán fizetjük meg őket, parolázunk velük, amíg szolgálatot teljesítenek, de mindenkor megvetjük őket”. Ezek az emberek, úgy látszik, ara is kaphatók lesznek, hogy Románia ellen igazsák az oroszokat, ha a rubelosztó ezt fogja követelni tőlük. Am közeledik a lezárolás nagy órája és a Sarindar-utcabeli gazemb politikai kucsebereknek telelnők fog kellenni alávaló tetteikért. Avagy csak ezért igyekeznek most minél több rubelt gyűjteni.

Filipescu oroszországi útja.

Bukrest. „Mit csinál majd Filipescu Szentpéterváron” — címen Const. Al. Triandafil a következőket írja az „Eclair des Balkans”-ban:

Filipescu oroszországi útja az egész világot ámulatba ejti, annál inkább is mert a legkülönösebb körülmények között történik meg. Romániátáboru fenyegeti és a vajda (Filipescu) hazája iránti kötelezettségeiről megfeledkezve, éppen a mostani pillanatot látja alkalmasnak az orosz front meglátogatására, hogy megállapítsa, mint alkalmazzák a bator moskoviták Kutusov tábornok módszert.

Filipescu Poklevski Koziel (a bukaresti orosz követ) külön missziójá-

val ment utra, amely misszió Besszarábiára vonatkozik, a miről Filipescu már régen lemondott Oroszország javára.

Most egy nagy orosz demonstrációról van szó Oroszországban, a melynek az a célja, hogy Romániát kényszerítse arra, hogy bármily rizikó ellenére is akcióba lépjen.

Filipescunak az a célja, hogy meggyőzze a cárt és az orosz kormányt ezen demonstráció feltétlen szükségességéről, miután ez az egyetlen mód Bratianut a központi hatalmak elleni állásfoglalásra kényszeríteni.

Az orosz demonstráció Besszarábiában impozáns és lenyegető lesz. A cár maga is oda fog érkezni, hogy a csapatok fölött szemlét tartson és követelje tőlük, hogy Besszarábiát minden áron megvédelmezzék, miután ezen országrésznek örökre orosz uralom alatt kell maradnia.

Filipescunak a tetteken kívül az a feladata is van, hogy Oroszország érdekében egy demonstrációt szervezzen Besszarábiában. Az összes besszarábiai román renegátok, köztülük Krupenski és Purischkievitz is, ki fogják majd jelenteni, hogy ők oroszok és mint ilyenek moszkovita alattvalók.

Filipescu utközben kiszállt Kise-nevben, Besszarabia fővárosában, ahol meglátogatta Oraciun orosz metropolitát. A látogatás után nyomban Szentpétervárra utazott.

Bukarest. A ma reggel megjelent bukaresti lapok egyike Filipescunoz nagyon közel álló forrásból szerzett információ alapján megcáfolja azon híresztelést, mintha a töderáció-sok elnöke el látogatna Londonba, Párisba és Berlinbe.

A bukaresti lapok szerint Filipescu az orosz fronton tett látogatása után egyenesen hazautazik Romániába.

Szakadás a ruszotil vezérek közt.

Bukarest. A bukaresti „Libertatea” újból foglalkozik a Take Jonescu és Filipescu közötti szakadással. A viszály oka abban a körülményben keresendő, hogy Take Jonescu nem hajlando támogatni Filipescut a Bratianu minisztereink elleni támadásban. Dacára annak, hogy Filipescu heves modorban teiszontotta Take Jonescut a kormánybuktató harcban való részvételre „a Takeista banda maradványának főnöke” vonakodott magát ennek alávetni. Ez a magatartás annyira teiszgatta Filipescut, hogy barátait összehívta magához és elhatározta, hogy szakít Take Jonescuval. Filipescu hirtelen elutazása Oroszországba ennek a szakításnak köszönhető. Filipescu környezetében azt beszélik, hogy utazásából visszaterve teljesen új helyzetet fog a pártban találni, amelynek kivétel Cantacuzino Misura biztak.

A Marghiomannau kibekütes még bizonytalan, a Take Jonescuval való szakítás azonban bizonyos.

Eltiltják

a fagyaltkészítést Aradon.

(Jég, tűzita, tej, burgonya. — Nem emeli a polgármester a sertéshus árát.)

Az Aradi Közlöny tudósítja.

Arad, március 2.

Ma délelőtt értekezlet volt Lócs Raszó helyettes polgármesternél. Tisch Mór dr. tiszti főorvos ugyanis helyes előrelátással szükségesnek tartja, hogy a város idejében gondoskodják jégről, mert egy esetleges járványveszedelemmel megküzdeni jég nélkül nem lehet. Az értekezleten megjelentek Nachtnébel Odón főmérnök, Hecht Arnold tb. főorvos, Zimmermann Károly dr. és Posgay István kórház-igazgatók és beható megvitatás után abban állapodtak meg, hogy a város ne vásároljon természetes jeget. A mai szállítási viszonyok mellett jeget Erdélyből hozatni nem lehet, mert esetleg két hétig is uton lenne és mire Aradra érne, semmi sem maradna belőle. A Menyháza környékéről származó jég nem jó, — nem elég állandó. Ha a város csak a jéggyár mai üzemével dolgozik, akkor naponta 100 métermázsas jeget tud termelni és ebből negyven métermázsát kap a vágóhídi hűtő, a többi a közönség rendelkezésére áll. A Groszman-féle jéggyár, amely szintén rövidesen megkezdí a termelést, napi ötven métermázsát produkál, úgy, hogy összesen 100 métermázsas mesterséges jég áll rendelkezésre.

Nem sok és ezért a bizottság véleménye szerint a tanácsnak igen takarékosan kell bánnia az anyaggal. Első sorban a kórházakat kell ellátni, másodsorban az élelmiszer iparosokat és árusokat, harmadszor a magánháztartásokat és csak legvégül a kávéházakat és cukrászokat.

A tanács az értekezlet után nyomban összeült és foglalkozott ezzel a fontos ügyvel. A tanács a fősulyt arra helyezi, hogy a jéggyár mihamarabb megkezdje a termelést és Zádor Imre gépüzemigazgató meg is tette már az előkészületeket ehhez. Lehet, hogy egy hét múlva már dolgozik a gyár és a produktumát egy kibérelt amerikai rendszerű veremben raktározni fogja. Minthogy az üzem bővítése rendkívül kívánatos, mert ha a második kompresszort is beállíthatják, akkor naponta kétszáz métermázsas jege lesz a gyárnak, a tanács megkéri a holnap Budapestre utazó Kintzig János főispánt, hogy a belügyminiszternél eszközölje ki az új gépezet felállítást kimondó közgyűlési határozat jóváhagyását.

Természetes és csak helyesehető, hogy a tanács rigorozus sorrendet állapít meg a jég-használatra és azt akarja elérni, hogy első sorban ott legyen jég, ahol az életszükséglet. Tehát ahol luxuscikkék előállítására kell a jég, azt a város nem veheti figyelembe. Felmerült az a vélemény, hogy a tanács a fagyalt készítést tiltsa el a város területén. Igazán nem érdeke a hadviselésnek, az államnak, vagy a társadalomnak, hogy amikor tejség, cukor drágaság van, az emberek egy koronáért egyenek egy szelet fagyaltot. A tanács eltiltotta a tejség készítését és forgalomba hozását és köteles tehát tiltani annak ipari feldolgozását is. Jég kell a tej és víz, a hús és a vaj behűtésére, de luxuscikokra nem szabad paza-

rolni. Ha a jéggyár termelését pontosan ismer a tanács, foglalkozik azzal a kérdéssel is, jut-e jég a fényüzési cikkek készítésére. Addig az az álláspont, hogy a fagyalt és jegeskávé és párfé nem közlemezési cikk, amelynek készítése nem közérdek.

A tanács ugyancsak ma foglalkozott a tűzifa beszerzésével is és olyan értelemben határozott, mint az Aradi Közlöny a legutóbb tartott értekezletnek az állásfoglalását ismertette. Az eltérés annyi, hogy a tanács még akkor is hajlandó a 2500 vaggon fát megvásárolni, ha a helybeli fakereskedők nem veszik át elárúsításra, mert ez esetben a város maga raktározza és adja el a fát. A tanács utasította a gazdasági hivatalt, hogy azonnal írja ki a versenytárgyalást, amelynek határideje március nyolcadika.

A belügyminiszter távirati kérdést intézett a városhoz, hogy megtudja, van-e elég burgonya a törvényhatóság területén és nem szükséges-e máshonnan ide szállíttatni. Minthogy ebből az következtethető, hogy a burgonyával takarékosan kell bánni, Lócs Rezső helyettes-polgármester ma már nem adott a kereskedőknek szállítási engedélyt. Minthogy azonban a városban elég burgonya van, de a tanács befolylást akar gyakorolni a készletek felhasználására, holnap a közlemezési bizottságnak kell döntenie arról, hogy milyen feltételekhez kössék a szállítási igazolványok kiadását.

A legutóbb tartott árszabályozó bizottsági ülés foglalkozott a henteseknek azzal a kérésével, hogy emeljék a húsarakat, mert az élő állat ára is emelkedik. Varjassy Lajos polgármester a pénteken tartott heti piac árakból azt látja, hogy áremelésre eszék szerint ok nincs és ezért március 15-ikéig a sertés húskilóját 4 korona 60 fillérben, a karaját 4 korona 80 fillérben állapította meg újlag.

Egy aradi tűzér tragikus halála.

(Katasztrófa az operáció után.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 2.

Röviden már megemlékestünk arról, hogy Feszler Károly aradi borkereskedő fia, Feszler Kálmán tartalékos tüzérezdes hirtelen elhunyt Kolozsváron. A tragikus halálesetről most Kolozsvárról a következőket jelentik:

Feszler Kálmán mindössze 28 éves, aki a háboru kitörése után katonai szolgálattételre vonult be. Akkor már erősen megviselte szervezete a betegség, amelyet egy szerencsétlen baleset következtében szerzett. Három évvel ezelőtt leesett a lóról a azóta állandóan epileptikus rohamai voltak. Ennek dacára lelkiismeretesen teljesítette kötelességét a harcterületen, meg is sebesült. A nehéz szolgálat azonban még súlyosabbá tette állapotát a határterve, a kolozsvári ideggyógyintézetben keresett gyógyulást.

Allapota azonban nem javult. Végre orvososa azt a tanácsot adta neki, hogy agyvelével próbálkozzon meg, hátha így kiüríthetik a baj főtészékét. Az operáció vasárnap 12 órakor megtörtént a Vöröskeresztben, sikerült is, azonban utána újra epileptikus roham következett, amellyel a műtét következtében elgyöngült szervezet nem tudott megbirkózni.

A műtétet, amelyről Kolozsvárról sokat és nem mindig jóindulattal beszéltek, Hevesy Imre egyetemi tanár, főorvos végezte, aki az elterjedt pletykákról a következőket mondotta:

— Csodálkozva hallok, hogy hétfői műtétről miket beszélnek. Ekkor egy Feszler nevű volt tüzérezdest operáltam meg atyja és saját kérésére. Feszler vagy három évvel ezelőtt leesett a lováról és a szerencsétlenség óta állítólag epileptiában szenvedett. Beírta a külföldi kórházakat és legutóbb itt Kolozsvárt Lechner professzor klinikáján kezelték. Lechner professzor ajánlotta, hogy vesse alá magát egy műtétnek és a paciens, aki különben is súlyos alkoholistá volt, így került hozzám. Az operációt, a beteg súlyos kórája és arra való tekintettel, hogy alkoholistá volt, csupán helyi érzéketlenítéssel végeztem. A koponyalékelés kitűnően sikerült és a beteget, miután a műtétet nekem meg is köszönte, visszavitték a szobájába. Gyanútlanul végeztem ezután az operációs-taromban további dolgaimat, amikor egyszerre csak feltűnt, hogy a borotváló orvos sokáig elmarad. Erre lementem a betegszobába, ahol Feszler tizedest már epileptikus görcsök között találtam. Mindent megkíséreltünk, hogy az életnek megmentsük, de lehetetlen volt. A műtét után pár órával a szerencsétlen fiatalember meghalt. Sajnálom, hogy ez volt a sorsa, de súlyos műtétről lévén szó, erre az eshetőségre még az atyja is el volt készülve. Még csak az jelentem ki határozottan: nem igaz, hogy Feszler tizedes az operáció közben lett volna rosszul. Epileptikus rohama műtét után a kórágán katasztrófális erővel támadta meg.

Az aradi vendéglősök és kávéosok elnöke a kávéházi áremelés ellen.

(Nem szabad kihasználni a háborus helyzetet. — A polgármester kimaradt a kávéházból.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 2.

Az aradi kávéosok legtöbbször megint alkalmat adott arra, hogy a közönség bosszankodjék. Megint felemelték egyesek a kávé árát, mert a háborus helyzetet ki akarják használni, ha a közönség mindjárt görcsöket kap is az elfogyasztott kávé — árából. A város vezetősége télenül nézi ezt a garázdálkodást. Az az hogy még sem szemlélik egészen télenül: Varjassy Lajos polgármester a mai napon „kimaradt” abból a kávéházból, amelybe már évek óta jár. Kijelentette, hogy szívesen állana az élére annak a mozgalomnak, amely a közönséget egyes vakmerő kávéházak ellen szervezné. Ha a hatóság pusztán kényelemszeretettel nem bolygatja meg ezt az ügyet, akkor csakugyan a közönségnek kell a sarkára állani és odakiabálni a haszonlesőknek: elég volt a helyzet kihasználásából.

Mi kérdést intéztünk Braun Gusztávhoz, az aradi kávéosok és vendéglősök ipartársulatának elnökéhez, hogy mennyiben indokolt ma Aradon a kávéházi fontosabb cikkek árának emelése?

— Én csak magamról tudok beszélni — mondta az elnök — és azt mondhatom, hogy én az egész háboru alatt nem emeltem a kávé és a fontosabb cikkek árát. A legutolsó áremelés három évvel ezelőtt történt nálam, amikor renováltattam fizetémet. Nekem az a véleményem, hogy nem helyes dolog a mai helyzet kihasználása. A likórt, a pezsgőt, az ilyen luxus cikkek árát ám emeljék fel kartársaim; ezek árát én is felemeltem, de csak olyan mérvben, ahogyan a gyáros velem szem-

ben tette. Egy üveg pezsgónál egy koronával. A kávé árának emelése azonban teljesen indokolatlan. Ugy is elég drága minden fontos cikk, tehát ne súlyosbitsuk a helyzetet még azzal is, hogy indokolatlanul felemeljük a kávé és a hozzávaló kenyér árát. Ne használjuk ki a háborus helyzetet. Mert az a körülmény, hogy a cukor ára tíz, vagy tizennégy fillérrel emelkedett, még nem ok arra, hogy azonnal négy fillérrel emeljük egy kávé árát. Egy nagyobb kávéházban átlag naponta 600—800 kávét adnak el. Ez körülbelül 32 korona bevételi többletet jelent, ha 4 fillérrel emeljük az árát. Legfeljebb egy fillérrel lehetne növelni egy kávé árát, de ha nem emeljük, még így is marad hasznunk. Én például még mindig 40 fillérért adok egy kávét. Ha a mostani, még több hónapig eltartó kávékészletem elfogy a újabb mennyiséget szerzek be, új kalkulációt végzek. Azt hiszem, hogy nincs olyan nagy kávéház, amely napról-napra venné a kávét, hanem nagyobb kvantumot szerez be egyszerre. Az a tervem egyébként, hogy a kávét az egész háboru alatt nem emelem; csak ha a ráfizetés veszélye fenyegetne.

— A kávéházi és vendéglői alkalmazottak bére hogyan emelkedett a háboru alatt? — kérdeztük.

— A pincérek fizetése nem emelkedett, mert azok most még több borralalót kapnak, mint béke idején. Az ellátásuk azonban átlag száz perccel emelkedett. A szolgaszenélyzet bérét felemeltem, mert azoknak igazán minimális a mellékkeresetük.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Bérletjegy átirása nem büntett. Budapesti jelentik: Érdekes elvi jelentőségi döntést hozott ma a budapesti büntető törvényszék. Az államvasutak igazgatósága még 1912-ben feljelentést tett több budapesti keeskedő ellen, hogy a vasuti bérletjegyeket olyan egyéneknek adták el, akik a cégnevel, alkalmazásban nem voltak. Az ügyészség akkor az eljárást megszüntette. A Máv. ez ellen felfolyamodott a főügyészséghez, mely az ügyészséget az eljárást folytatására utasította. Közel egy évig tartott az eljárás és a királyi ügyészség tavaly vádlatot adott be Schamburg Mór, Hecht Izidor, Fülöp Dávid, Feuermann József és Karag Ede ellen közokirathamisítás büntetése ezel anyagi halmazatban álló csa és büntete címén azért, mert bérletjegyeket eladták, illetőleg átiratták. A budapesti büntetőtörvényszék vádtanácsa valamennyi vádlott ellen — Karag Ede kivételével, aki időközben Amerikába ment — megszüntette az eljárást kincselekmény hiányában. A királyi ügyészség ez ellen felfolyamodással élt és a királyi tábla mind a négy vádlottat vád alá helyezte. A mai tárgyaláson a bizonyítási eljárás, valamint a vád és védbeszéd meghallgatása után a büntetőtörvényszék mind a négy vádlottat fmentette. Az ítélet indokolása szerint a büntetőtörvényszék a bérletjegyek átruházásáról szó és az alkalmazottak nevét tartalmazó nyílvántartási névjegyzéket nem tartja közokirattal és nem lát büncselekményt. Az Államvasuta a bérletjegyátruházással nem szenvedtek kárt és a bérletjegyek használata megillette azoknak a tulajdonosait, akiknek nevére szólt. Az ügyész az ítélet ellen felbuzott.

Montenegró a Habsburgok jogara alá kívánkozik.

— Miuskovics miniszterelnök nyilatkozata. — Azért izgatott háborúra, hogy letehesse a fegyvert. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Trieszt, március 2.

A montenegrói kormány otthonmaradt tagjainak Mirkó herceg tudtával a minap közzétett nyilatkozata még teljesebbé teszi a kaoszt, amely a montenegrói viszonyokról való vélekedésekben mutatkozik. Miuskovics montenegrói miniszterelnök, aki Nikita királylyal Oroszországon keresztül Lyonba menekült, hivatalos színezetű nyilatkozatában semmisnek és önkényesnek minősíti kormányja otthonmaradt tagjainak tevékenységét, ezek viszont azt állítják, hogy Miuskovics semmi körülmények között sem beszélhet a montenegrói kormány nevében, mert az ország tulajdonképpeni többségének akaratát ők képviselik.

A látszat mindenestre az, hogy a király megszüntetése nagyrészt Miuskovics miniszterelnök műve volt, amivel kétségtelenül az entente hatalmainak szolgálatában cselekedett. Ennek a látszatnak azonban ellene szól az, hogy Miuskovics csak a legutolsó időben, majdnem közvetlenül a montenegrói kormány kékekérése előtt kapott megbízást kormányalakításra a valószínű, hogy a megbízást már ezzel a súlyos és felelősséggel teljes kötelességgel együtt vállalta.

Egy trieszti előkelőség egyik haditudósítói tolytatott beszélgetés alkalmával több nagyon érdekes adatot közölt Miuskovics miniszterelnök személyéről, feltevéseiről és politikájáról. Ezek az adatok az 1912. évi válság egyik eddig ismeretlen epizódjával együtt elmagyarázzák a különböző feltevések között, amelyek a helyes nyom után kutatnak.

Közvetlenül a második balkáni háború után Miuskovics, aki már akkor is miniszter volt, nagybefolyású államférfi volt Montenegrónak, másodmagával Triesztben és Londonba igyekezett a nagykereseti konferenciára. Ugyan azon az úton tért is vissza és ez alkalommal több napon át tartózkodott az osztrák kikötővárosban. Trieszt előkelő szláv polgárai közül többen keresték fel akkor Miuskovicsot, aki az Excelsior szálló halljában éjszakai órákban elbeszélgetett velük Montenegró várható magatartásáról. Amiket mondott, a legnagyobb meglepetés volt hallgatói számára. Mindezen inkább önkészültek, csak arra nem, hogy Montenegró egyik legelőkelőbb államférfi Montenegrónak a monarchiába való bekebelezéséről, mint kívánatos lehetőségéről nyilatkozzék.

A monarchia és Szerbia között rendkívül feszült volt a helyzet és Magyarország déli határán már gyülekeztek is a csapatok, hogy szükség esetén azonnal akcióba léphessenek. Minden attól függött, sikerül-e Szerbiának megmozgatnia nagy pártfogóját, az orosz. Szerbia és Montenegró illetékes és mértékadó tényezői csak ezzel a feltétellel merték vállalni a háború nagy kockázatát. Voltak azonban, akik vakmerően, aggodalom nélkül izgattak a háború mellett. Ezek közé tartozott Miuskovics is. A trieszti kérdést intéztek hozzá magatartásának és monarchia-ügylésének okáról, mire Miuskovics, torráson szerint, így válaszolt:

— Eszemágában sincs gyűlölni a monarchiát. Ellenkezően, nagy tisztelője és bálmulója vagyok a két állam kulturájának, szellemi és anyagi erőforrásainak. Nem vagyok ostoba

hogy a monarchia végleges letörésének lehetőségében bizzam, mint többen a nagy szláv politikusok közül. Oroszország segítségével talán legyőzhetjük, de ez a rosszabbik eset a számunkra. A jobbik eset az, hogy Oroszország ebben a válságban magunkra hagy és mi letehetjük a fegyvert a monarchia előtt, amelyben minden nemzetiség érvényesül, mind boldogul kulturális és anyagi tekintetben is. Azt mondják, nálunk nagyobb a szabadság lehet, bár nem látom itt sem a széltében hírességtelt nagy elnyomást és szolgaságot. Pillanatig sem kételkedem abban, hogy a montenegróiak és a szerbek, ha szabad választást engednének nekik, inkább választanák a jótétet a kulturális fejlődés lehetőségeivel és talán kisebb szabadsággal, mint otthon a teljes szabadságot a kenyértelen nyomorúsággal. Szerbia és Montenegró is egyaránt jól járna, ha a Habsburgok jogara alá kerülhetne a rajuk biztatnak, hogy a monarchia szláv népei között a vezető szerepet hamarosan magukhoz ragadnák. Ezért izgatott én a háború mellett föltétlenül, orosz segítséggel, vagy az oroszok támogatása nélkül. Jól járna velünk a monarchia is, mert a montenegrói dolgozó és becsületos nép a ott a hazája, ahol a földje. A nemzeti, vagy nemzeti kérdés az okos és előrelátó politikában elvesztette régi jelentőségét.

Oroszország akkor nem állt a szerbek mellé, a válság nem élesedett háborúvá és Miuskovicsnak nem volt módjában, hogy végrehajtsa az államcsínyt.

Triesztben élénken emlékeztek erre a nyilatkozatra, mikor nemrég Miuskovicsnak miniszterelnökké történt kinevezetéséről értesültek és ezért majdnem előre látták a történeteket. A montenegrói kormány békekérése ott egyáltalában nem keltett meglepetést.

A máramarosi menekültek podgyászai.

(Elutasított kártérítési keresetek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Máramarossziget, március 2.

A magyar államvasutak ellen egész sor érdekes hadi háttérű kártérítési per folyik az 1914. szeptemberében Máramarosszigeten felvett és nem kézbevitett áruk okozta károk miatt. Azokban a perekben, melyek 2500 koronán aluli összegek körül forognak, a minap döntött a debreceni tábla, mint végső bírói fórum, még pedig az államvasutak javára.

1914. szeptember havának utolsó napjaiban a Galiciából és Máramarosmegye felső részéből az ellenség elől menekülő lakosság óriási tömegekben lepte el Máramarossziget vasuti állomását és annak környékét, hogy mentse életét és ingóit, amit podgyásként adott fel. A csomag feladás a napok alatt oly arányokat ért el, hogy Máramarossziget vasuti állomásán, ahol normális viszonyok idején a legerősebb forgalom mellett 40-50 csomagot vittek fel. 1500-2000 darab csomagot kellett felvenni.

Az utazó közönség ostroma és a vonathány következtében a csomagokat nem vaggio-

nirozhatták be nyomban, hanem csak az éjjeli órák alatt. Szeptember 30-án és október elsőjén oly hatalmas tömeggé növekedtek a felvett és nem szállítható csomagok, hogy az állomás épület előcsarnokában emeletmagasságban halmozódtak fel. E napoktan a szállítást annyira akadályozták az állomást előzónló utasok, tízezeren felül lévő tömeg, hogy a vasuti személyzet képtelen volt a felvett csomagokat kikeresni. A vasuti intézőség katonai karhatalom igénybevételével próbálta meg az utra készülő publikumot távoltartani a vasuti állomástól, de a legkisebb eredmény nélkül, mert az életükért reszkető és menekülni akaró emberek az állomásépület megkerülésével újból előzónlótták a síneket.

Ily körülmények között érkezett október 2-án a katonai hatóságok parancsa, amely a kiürítést rendelte el. A vasuti személyzetnek egy óran belül el kellett hagynia az állomást, ami meg is történt és a három utolsó vonatnál már csak a vasuti szerelvényeket, a hátramaradt menekülteket és a vasuti személyzetet szállították el.

Az állomás kiürítése alkalmával még visszamaradt 500-600 darab podgyászcsoomag; az október 2-án bevonuló orosz katonák és a környéken lakó ruthén paraszti nép kifosztotta és szétthordta.

A károsultak kártérítési perét indítottak az államvasutak ellen és a két alsófokú bíróság kimondotta, hogy az államvasutak kötelesek kártérítést fizetni, mivel az orosz betörés okozta szállítási nehézségek nem ismerhatók el vis majoranak, annál kevésbé, mert a vasut hasonló körülmények közt képes volt három nap alatt 40 vaggont utnak indítani, tehát elszállíthatta volna a még hátramaradt, két vagonra való csomagokat is.

A debreceni tábla most foglalkozott az ügygel és miután úgy találta, hogy a Máv. vis major közbelépte folytán volt akadályozva a csomagok elszállításában, az alpereseket keresetükkel elutasította.

Nyilt elégedetlenség az orosz hadseregben.

(Durván bannak a legényseggel. — A kaukázusi harcok. — Az orosz nép zugolódása.)

Távirati tudósítás.

Csernovic—Bukarest, március 2.

Cernovic. Fogságba jutott orosz diákok elmondják, hogy hadseregükben a lehangoltság nyilt elégedetlenségben nyilvánul. A fegyelmet csak úgy tudják fenntartani, hogy a legényseggel durván bannak. A kiképzésnél négy száz emberre jut egy tiszt, amiért is a kiképzést aiantas tiszték végzik. A lehangoltság a különböző nemzetiségeket közelebb hozta. Míg a háború kitörésekor a lengyelek és cserkeszek gyűlöltek egymást, most gyakorta egyesülnek a menekülésre. A cserkeszek nagy hazafiasága alább hagyott. A kaszárnyákban szaka-datlanul kutatnak kémek után.

Harcok Trapezuntért.

Bukarest. Ideérkezett orosz lapok nagy reménységet fűznek a Trapezunt birtokaért folyó harcokhoz. Számolnak Trapezunt közeli elestével is,

bár az orosz csapatok még nem állanak ott, hogy ostromra kerülhessen a sor. A fekete-tengeri flottát új egységekkel látták el néhány hónap előtt s ez Trubeckoj herceg parancsnoksága alatt állandóan ott cirkál Trapezunt előtt, hogy a városnak a tengeről való ellátását municióval, csapatokkal és védelmi eszközökkel megzavarja, vagy megakadályozza. Nagyobb eredményt azonban a flotta még nem ért el. A vérmesebb orosz lapok már arra számítanak, hogy Kis-Azsiából, ha nyáron elég orosz erő áll rendelkezésre, már Konstantinápoly ellen mehetnek.

Elégedetlen az orosz nép.

Pétervár. A zemszvo-eiöljárók körrendeletet kapnak, amelyben felhívják a hatóságokat arra, hogy a nép körében igyekezzenek a fokozódó elégedetlenségnek gátat vetni. „A háború hosszu tartama — szól a rendelet — rettenetes áldozatoságot követel az állam minden polgáráról. A képzett és értelmes emberek számára ezt nem kell magyarázni, az intelligens emberek az áldozatokat bizonyos kötelességérzettel fogadják és hazafiasságuk rábírák őket arra a belátásra, hogy a végső siker elérésére mindent kockára kell tenni és a legnagyobb erőfeszítésre van szükség. A vidéki és falusi lakosság között azonban ismételen e.öfordult, hogy a hatóságok rendeleteit és a kormány háborús intézkedéseit elégedetlenség, sőt nyugtalansággal és zugorodással fogadták. A kormányzó elrendeli, hogy a zemszvo-eiöljárók utazzák be gyakran kerületeiket, tartsanak felvilágosító gyűléseket, igyekezzenek a népet meggyőzni arról, hogy nincs oly nagy áldozat, amelytől vissza lehetne riadni a győzelem érdekében!

H I R E K.

Wittich Sándor halála.

Arad, március 2.

Arad, március 2.

Ma éjjel fél tizenkét órakor az aradme gyei kórházban meghalt freifeldi lovag Wittich Sándor az aradi Hitelbank igazgatója. Hatvankilenc évet élt a városzerte jól ismert férfi, aki évtizedek óta nyugalmazott főszolgabírája Hunyadvármegyének. A neve akkor került gyakrabban a nyilvánosság elé, amikor a kis bank, amelyet Szántó Izidor alapított, első igazgatójának, az egykori déznai vaskereskedőnek emlékezetes bűnpöre következtében válságba került. Wittich, aki egyik főrésztvevő és igazgatósági tagja volt a pénzügyeknek, kénytelen volt átvenni a vezetést és csakhamar igen szűk körre korlátozta, jobban mondva teljesen meg is szüntette a banküzletet és főként kézzel foglalkozott.

Előtt az üzleti tevékenységtől eltekintve, teljesen visszavonult életet élt. Társasága nem volt, egyetlen elválhatatlan barátjával, Tömör Jánossal, akivel együtt is lakott a Ferdinand-utca 9. számú házában ténylegesen berendezett lakásában osztotta meg örömét és bánatát. Zárkózott, szakszavú ember volt, aki azonban szerette a művészetet és képeket, iparművészeti tárgyakra áldozott is.

As utóbbi időben betegeskedett. Minthogy a közös lakásban barátja hadbavonulása után, idegenek ápolására szorult volna, a kórházba kiváncsolt. Tüdőgyulladását kapott és a kór az öregség ellenére is erős szervezetét annyira

megviselte, hogy nem lehetett őt megmeníteni. Temetéséről még nem történt intézkedés.

— Éjjel egy órai záróra. Budapestről jelentik: A belügyminiszter rendeletet adott ki, melyben eltiltja, hogy az országban mulatóhelyeket, korosmákat, italmérőt, vagy elárúsító helyeket és más hasonló üzleteket éjfél után egy óránál tovább nyitva tartsanak. A rendőrhatalóság a zárórát kivételesen sem hosszabbíthatja meg. A rendelkezések a vasuti vendéglőkre nem vonatkoznak. A ki a rendeletet megszegi, két hónapi fogházzal büntetendő. Az új rendelet március 16-án lép életbe.

— Kintzig János főispán ünneplése Békéscsabán. Békéscsabáról jelentik: A Békéscsabai Városi Takarékpénztár vasárnap délután tartotta rendes évi közgyűlését. Különös érdekességet kölcsönözött a közgyűlésnek az a körülmény, hogy Arad város nemrégiben kinevezett új főispánja, nyéki Kintzig János elnököt rajta, aki már évek óta elnöklazgatója az intézetnek. A nagy számban megjelent részvényesek meglepő óvációban részesítettek Kintzig Jánost a díszes méltóságra történt kinevezés alkalmából, úgy, hogy ünneplés hangulatban kezdődött meg a közgyűlés.

— A Jelzálog Hitelbank közgyűlése. Ma délelőtt tartotta Budapestben a Magyar Jelzálog Hitelbank ez évi rendes közgyűlését. Ezuttal már jórészt az új rezsim eredményeiről számolhatótt be az igazgatóság a közgyűlésnek, arról a hatalmas és impozáns fellendülésről, amelyről báró Madarassy-Beck Gyula vezérigazgató nagyszabású és koncepciószerű irányítása mellett a száraz adatok is tanuskodnak. A közgyűlésre igen nagy számban jelentek meg az intézet részvényesei és nagy figyelemmel és tetszéssel hallgatták meg báró Madarassy-Beck Gyula vezérigazgató lendületes és szép beszédét, amely a közgyűlés kimagasló eseménye volt a amelylyel az intézet elhunyt kormányzójának, Széll Kálmánnak érdemeiről emlékezett meg. A közgyűlés a beszédet általános tetszéssel és éljenzéssel fogadta, utána rátértek a napirend tárgyalására. Elfogadták az igazgatóság jelentését, amely a tavalyi 4,985.089 korona 92 fillérrel szemben 6,055.959 korona 77 fillér tiszta nyereséget tüntet fel és a tavalyi 18 koronával szemben részvényenként 22 korona osztalék kifizetését javasolja. Ezután a közgyűlés megválasztotta az új igazgatóságot akként, hogy a három transzita igazgatósági tagot nem küldte ki újra az igazgatóságba, hanem helyettük Khusn-Hédervary Károly gróf országgyűlési képviselőt, volt miniszterelnököt és Mayer Elmát udvari tanácsost delegálta. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Khusn-Hédervary Károly grótot az igazgatóság elnökévé, Madarassy-Beck Gyula báró vezérigazgatót pedig alelnökké választotta meg.

— Aradi szabadkőműves-előadások a nyilvánosság előtt. Vasárnap — es nem szombat, mint tegnapi számunkban jelentük — délután 5 órakor a városban a nagy nyilvánosság előtt, mint eddig ismeretlen társulások jelennek meg, hogy a város közönségének figyelmét oly nagy fontosságú kérdésekre hívja fel, mint a miénk a város jövedelmeinek igazságos tokozása, közéleti megújulás és közegészség ügy, hogy szabítva eddigi mun-

kának formáival a nagyközönség előtt, annak bevonásával, részvételével tárgyalassa városunk életének e nagyjelentőségű kérdéseit. A szabadkőműves páholy az idők hatása alatt szükségét érezte annak, hogy munkáinak irányát és tartalmát legalább részben megismertesse a nagy közönséggel, mert azoknak a közre értékes sikerét csakis úgy látta elérhetőnek, ha azok minél szélesebb körben vannak közismertekké s minél többen gondolkoznak rajta. Az aradi „Összetartás” az első egyike, mely bátran és nyíltan teszi meg ezt a lépést s bizvást sikerrel, mert a nyilvánosság előtt tárgyalandó kérdéseket oly hivatott egyének útján fogja ismertetni, akiknek tudása messze túlhaladja hazánk határait. Európai hírű férfiúnak, Dr. Pikler J. Gyula statisztikai hivatali aligazgatónak előadásában lesz alkalma városunk közönségének a legmodernebb közönségi adó és szociálpolitikával megismerkedhetni. Dr. Pikler J. Gyula előadásában nem általános fejtegetésekbe fog bocsájtózkodni, hanem speciálisan Arad viszonyaival foglalkozik s megfigyelései és tanulmányai alapján konkrét adatokkal reá mutatni azokra a módosításokra, amelyekkel Arad jövedelmét viszonyainkhoz képest fokozhatjuk, amelyekkel az előttünk álló nagy feladatok teljesítéséhez szükséges anyagi erőt biztosíthatjuk. Az előadás vasárnap délután 5 órakor dímentesen hallgatható meg, a következő előadásokról kellő időben fogja tájékoztatni a páholy a közönséget.

— Drága kávé — olcsó kávé. A fővárosi lapokban néhány nap óta olvasható, hogy a kávések ismét áremeléssel örvendeztetik meg a közönséget. Drágább lett (börzspekulációból, egy időre) a kávé, emelkedett a cukor ára: ezt az áremelést a jószívű kávések kamatostól megveszik a közönségen. És amit megtehett a fővárosi kávések, miért ne utánozta a vidéki? Egyszer már beszélgettünk a közönségnek az aradi kávéházi drágaságról. Akkor még „csak” egyik drága kávéházban 48, másikban 52 fillér volt a kávé. Sőt a kevésbé drága drágaság feltalálta a világítási effektus alkalmazását a kávéban: reggel 44 fillért mért ugyanazt a kávé, a melyért délután világítási hatások figyelembe vételével negyvennyolcot számított. Most azután elég volt a negyvennyolcból: a kávések felbuzdulva a pesti példán az ötvenkettős alapra helyezkedik és a mai nappal négy fillérrel ismét felemelte a kávé árát. Világítás: 52, világítás nélkül 48 fillér egy esze. Hiszen rendben volna a dolog, rendben volna. Drága az élet, miért ne lenne drága a kávéház. A töprengő ember azonban ott kezd el töprengeni, hogy miért drága az egyik kávéház, miért nem az a szomszédja. Ha a cukor, kávé, tea, szén, fa, pincér, gyufa, minden megdrágult a Széchenyi utca sarkán, miért nem drágult meg a Deák Ferenc-utca sarkán is? És miért nincsenek világítási tokozatok minden kávéház áraiban? Különös dolog, hogy az egyik bársonypamlagon márványasztal mellett még ma is negyven fillér a kávé, sőt a kávéseknek eszébe sincs emelni az árát, mert arra semmi ok. Nem lát, addig a másik márványasztalon, bársonypamlagon kerék tizenkét fillérrel többet kell fizetni ugyanazoktól az alkatrészekből összekevert ugyanazon mennyiségű „féltábla langyos szürve csapot előre be” tekiáltású luxuscikkert.

— Beiktott jegyzőség. Argyelán Demeter Gyula városi jegyző halála folytán, a megválasztott alakra Grzesescu Sándor gaisai körjegyző választott meg. A gaisai jegyzőségre a pályázatot a napokban teszik közzé.

— A papírközpont felállítására. Megírta az Aradi Közlöny, hogy a kormány rendeletben szándékozik szabályozni az újságpapír forgalmát. A rendelet, amely a rotációs újságpapír forgalmának és felhasználásának szabályozásáról intézkedik, ma meg is jelent a hivatalos lapban.

A rendelet szerint Budapesten külön szervezetet állítanak fel *Újságpapír Központ* néven. A központ tagjait az időszaki lapok előállításával foglalkozó lapkiadó vállalatok és nyomdavállalatok, valamint a papírgyárak képviselői közül a miniszterelnök a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg nevezi ki. A rotációs újságpapírkészleteket a központnál be kell jelenteni, ugyancsak a lapkiadóvállalatoknak még a heti újságmennyiséget és a lap árát. A rotációs papírkészletek felett ezentúl kizárólag a központ rendelkezik és egyúttal megszabja a lapok maximális terjedelmét.

A szöveg oldalterjedelme a 6 filléres lapoknál heti 49 oldal, a 12 filléres lapoknál heti 98 oldal. Intézkedik továbbá a rendelet a hirdetési oldalterjedelem kiszámítása iránt és egyúttal megállapítja, hogy az a legkisebb napi egész oldal terjedelem, amelynek kisebbet a központ nem rendelhet el, a 12 filléres lapoknál 8 oldal, a 8 filléres lapoknál 6, a 6 filléres lapoknál 4, a 4 filléreseknek 2 és az ennél olcsóbb lapoknál szintén 2 oldal. A lapok a heti oldalterjedelmet tetszésük szerint oszthatják meg a hét egyes napjai között, átvitelzésnek azonban nincs helye. A rendelet megsértője kihágást követ el és a büntető eljárás során elközbzásnak is helye van. A rendelet a holnapi napon már érvénybe lép.

— Hatóság elleni erőszak lisztösszeírásnál. Érdekes feljelentés érkezett pár nap előtt az aradi rendőrség bűnügyi osztályára. Zubor Andor t. b. főjegyző tette Simandán György államvasuti munkás ellen a feljelentést, melynek előzménye a következő: A múlt hónap elején, mikor a liszt és gabonaművek összeírását megkezdték Czákó György városi végrehajtót bízta meg a polgármester a Szentleányfalvai-ut és környékén lévő utcák lakosainak felkeresésével. Február 4-én Czákó Simandán Tódor szentleányfalvai-ut 45. számú házába akart bemenni, hogy a készleteket összeírja. A végrehajtót az udvaron maga Simandán fogadta s mikor ez megmondta, hogy mi járásban van, a ház tulajdonosa kinyitva lakása ajtaját, egy hatalmas kutyát eresztett ki onnan, melyet a végrehajtóra uszított. Czákó csak nagy nehezen tudott a keletlen helyzetből kiszabadulni s az esetet rögtön bejelentette a polgármesternak, aki intézkedett, hogy tegyék meg a feljelentést Simandán ellen. A rendőrség hatóság elleni erőszak címén indított eljárást Simandán ellen.

— Katonai felügyelet alá helyezett aradi gyár. A városi tanács közhírré teszi, hogy a hadügyminiszter február hó 20-án kelt rendeletével a *Hendl Odön-féle aradi gépgyárat* a hadintézet részére üzemének tovább folytatására kötelezte a katonai vezetés alá helyezte.

— A temesvári katonai parancsnok az öreg népfelkelőkkel való bánásról. Temesvárról jelentik: *Hess Rudolf* altábornagy, temesvári katonai parancsnok, legújabb parancsában valóban emberszerető, nobilis módon emlékezik meg a most bevonult negyvenhárom-ötven éves népfelkelőkről. A parancs tanúsít adja annak, hogy a katonai hatóság is megnyire megbecsüli azt a munkát, melyet a polgáremberek végeznek a hazáért, elismeri, hogy ez a munka energiájuk és tehetségük nagy

részét megőrli és épen ezért utasítja a népfelkelők teljebbvalóit, hogy a népfelkelő-ujonccokkal jóakarattal, igazságosan és humanusan bánjanak. A parancs vonatkozó része így szól:

— Most van a B. osztályu népfelkelők bevonulási ideje. Ezek mind apák, sőt nagyapák, akik nagybárára sohasem voltak katonák. Szellemi rugékonyságukat és testi erejüket a hazáért és családjukért folytatott sok évi nehéz munka és gond tetemesen apasztotta. Legyen tehát a velük való bánásmód minden körülmények között előrehaladott koruknak feltétlenül megfelelő, jóindulatu igazságos, durva bánásmóddal pedig soha ne alkalmazzassék velük szemben.

— *Bedeus Bella* bárónő hangversenyén felülfizettek: végvári báró Neuman Dániel 20 korona, A. cs. és k. 33. gyalogezred tisztiképe 100 korona, Wagner József dr. 3 korona. A százhuszonhárom koronát a bárónő az aradi katonák árvái javára az aradi árvaszékhez juttatja el.

— Hogyan lehet hadifoglyokat kapni mezőgazdasági munkára? Dáinoki Nagy Lajos dr. alispán a következő hirdetményt teszi közzé: Felhívom mindazon aradvármegyei és arad városi mezőgazdákat, kis és nagybirtokosokat, akiknek hadifoglyokra van szükségük, hogy ez iránti kérésüket március hó 15-éig a következő úton terjesszék Aradvármegye alispánja elé: 1. Az a birtokos, akinek 10, vagy ennél is több hadifoglyra van szüksége, kérvényét közvetlenül Aradvármegye alispánjához nyújtja be, egyúttal minden egyes hadifogly után 30 korona óvadékot küld be Aradvármegye alispánjához. Az óvadék letétét igazoló aradi m. kir. adóhivatali nyugta, vagy postafeladó vevény a kérvényhez csatolandó. 2. Azok a birtokosok, akiknek 10-nél kevesebb hadifoglyra van szükségük, ebbeli igényüket a községi előjárásnál jelentik be. A községi előjárás megállapítja, hogy a községben összesen hány hadifoglyra van szükség, azok engedélyezése végett Aradvármegye alispánjához kérvényt nyújt be. Minden kért hadifogly után 30 korona óvadék terjesztendő be Aradvármegye alispánjához. A behatásról szóló aradi m. kir. adóhivatali nyugta, vagy feladó vevény a kérvényhez csatolandó. 3. A beérkező kérvényeket a törvényhatósági gazdasági munka bizottság felülvizsgálja és a rendelkezésre álló hadifoglyok kontingenshez képest és folyamodók gazdasági viszonyainak tekintetbe vételével fogja megállapítani, hogy kiki hány hadifoglyt kap. 4. A már meglévő hadifoglyok nem esnek újabb bejelentés alá és azok megnagyítását most nem kell kérni. Ez a rendelkezés csak az újonnan kérendő hadifoglyokra vonatkozik. 5. Akinek hadifoglyra szüksége van, igényét lent elírt módon március hó 15-éig közvetlenül jelentse be, — mert eikesett folyamodások figyelembe vehetők nem lesznek. 1287

— *Katonai kórházak köszönete.* A Munkás Ottományban és a Tanítóképzőben lévő cs. és kir. tartalékkórházak vezetősége ezúton is köszönetet mond *Vértes Dezoné* úrnőnek, aki az általa gyűjtött uszonna-alapból az elmúlt héten uszonnaival vendégelt meg 612 sebesült és beteg katonát. Az uszonnákat a katonák nagy örömmel fogadták s hálaival gondolnak azok adakozóira és gyűjtőire.

— *Levélpapírok olcsón Kerpelaél.* 198

— *Underwood-gépiró és gyorsíró szakiskola Zitter és Hollos* cégnél, főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legjutányosabban vállaltatnak. 4697

— *Engel keresk. szaktanfolyama.* (Lázár Vilmos-u. 2.) Beiratkozások a márciusban kezdődő tanfolyamra március 4-ig d. e. 10—12. d. u. 3—4. Telefon 1046. 1248

— *Gyermek-kocsik, gyermek-székek* csakis *Fischer* nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— *Bevonulók figyelmébe ajánljuk Fischer* nagy áruházát a Szabadság-téren. *Kotterek, teljes katonai felszerelések ingek, harisnyák, zsebkendők, trikók stb.* 271

Megvédjük alattomos támadások ellen tengeralattjáróinkat.

— *Erélyes akoló. — Buvárhajó a Földközi tengeren. — Elsülyesztett franola cirkáló. —*

Tábori tudósítás.

Berlin—Kopenhága, március 2.

Kopenhága. A Politiken berlini tudósítójának Mumm volt kopenhágai német követ, aki jelenleg a külügyminiszterium hivatalnokak kijelentette, hogy az egész némettség szilárdan el van tőkélve a tengeralattjáró hárberu erélyes folytatására. Az angol admirális titkos utasításai igazolták, hogy a kereskedelmi hajók megtámadták, lötték a tengeralattjárókat, a mikor azok nem is tanúsítottak ellenséges magatartást. Senki sem tagadhatja el a jogot, hogy a felfegyverzett kereskedelmi hajók alattomos támadásaival szemben megvédelmezessük tengeralattjáróinkat. Rendszabályaink a népjog alapján állanak s csupán a szükség folyományai. Békés viszonyunk a semleges államokkal igazolja, hogy számolunk a semlegesek érdekelvel.

Amsterdam. Londonból jelentik: A Maloya hajóstisztje kijelentette, hogy a Maloyát megtorpedózták s ezzel egyidejűleg két másik hajó, amelyek utánuk haladtak, legbe repültek.

Gené Lyonból jelentik: A Progres cirkálót kedden egy tengeralattjáró megtámadta és megtorpedozta. A cirkáló állítólag elsülyedt, a legénységét megmentették.

Marsailles. A marseillei kikötőbe megérkezett egy torpedónaszád, amely egy Rousine nevű vitorláshajót vontatott maga után. A vitorlást február 23-án egy német tengeralattjáró torpedozta meg. A legénység hat emberből állott. A fedélzeten volt az elenséges gépjegyvertüzelés következtében elesett két matróz holtteste is. A Rousine ugyanis ellenállott és megkísérelte a menekülést a tengeralattjáró elől.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautávirányon az irásbelli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték :- :-

VAROS ES MEGYE

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1916. évi március hó 9-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 9. A tanács előterjesztése a Nagyvárad-ut közútjának kavicsolása tárgyában. 10. A tiszti ügyészség beterjeszti a Ruzsity Jánossal, özv. ifj. Szedity Györgynéval és Constantin Jánossal kötött kétféle szerződést jóváhagyás végett. 11. A tiszti ügyészség beterjeszti a Sztána Lázárné, Sztána Illés és Sipos Paternével megkötött földhasználati szerződéseket jóváhagyás végett.

Uj könyvek.

* „Elite” divat album. Az 1916. évi tavasszal és nyári divat az „Elite” divat albumban, amely teljesen az idők szükségletéhez alkalmazkodik, már most van szemléltetve. Ezer új modell, egyszerű és szerény, úgy, amint a háború komolysága azt megköveteli. Előkelő nyugodtságu elegancia, amellyel tetszetős és jól álló, csakugyan arra teremtve, hogy a nők bájosága érvényesüljön. Kosztümök, házi és alkalmi, valamint a forró nyárra szükséges ruhák, kalapok, sport-, gyermek- és gyászöltözöttek, aljak, köpenyek, fehérneműk, eszketési és bérmaruhák, divatos nyakgarnitúrák, mindent megtaláljuk az „Elite” divatalbum tizenötödik számában. Meghozható minden könyvkereskedés, vagy direkte a „Wiener Schale” kiadóhivatala által, (Bécs XVIII. kerület, Witthaugergasse 17.), három korona összegnek előleges beküldése mellett.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Pénteken, 1916. évi március 3-án:

B) Bérlet.

B) Bérlet.

Kisasszony férje.

Játék 3 felvonásban.

Kedzete este fél 8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen jó anyáink

özv. Riesz Péterné

szül. Szigmeth Anna

temetésén résztvettek, rovatára koszorúkat helyeztek és részvételükkel faldalmunkban felekeztek, ugyszintén az összes rokonságnak és ismerőseinknek gyászunk megosztásáért továbbá ezúton tolmácsolni halás köszönetünket.

Arad, 1916. március hó 2-án.

Wittmann Antal és neje,

Riesz Antal,

Horváth Sándor és neje.

15

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Helybeli és vidéki

**kiskereskedők,
kantinosok,
piaci árusok**

és más

viszontelárusítók

sz. figyelmébe ajánlom, hogy

noteszek, különböző színű mappalevélpapírok, fényes és matt katonai, valamint brom-levelezőlapok, páros és virágos aranyozott levelezőlapok, olcsó háborus imakönyvek, cigaretta-hüvelyek, cigaretta-papírok, írónok, elemi isk. irkák, 100—100-as levélpapírok, vajcsomagoló papírok, író tollak, tömeglevélpapírok, mindenféle csomagolópapírok, makulatura, táborigetők és ládikák, stb.

papírnagykereskedésben állandóan nagy mennyiségben és igen olcsó árakon kaphatók. Vidéki megrendelések is pontosan intézettek el.

Kerpel Izsó

papírnagykereskedése

Aradon, Andrássy-tér 20.

Telefon 385. szám.

2821

Doktor Imhoff.

51

**Rózsaburgonya,
Házi-szappan,
Zöldség,
Vöröshagyma,
Zsir, szalonna**

kapható (waggontételeként előnyös árajánlat)

Kalmár Endre

cégnél

Arad, Arpád-tér 5. szám.
Városi és megyeitelefonszám 670.

**Legnagyobb
fűtőanyag
megtakarítás!**

A városi mérnöki hivatalban ki-próbált

kettős fűtőkályhák és kettős füstcsövekkel érhető el.

Megállapított ugyanis, hogy ezen kályhák és füstcsövek használatánál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent

Kettős füstcsövek állandóan rak-táron vannak és igen olcsók. —
2. sz. (kis szobára) 8 korona.
3. sz. 9 korona. 6. sz. 20 korona.
Egyedül 112

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyú készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó urnak, Arad.

A kettős „Patent” füstcső igen jó, mert kevés fával sok meleget ad Mindenkinék ajánlhatom. Tisztelettel Földvári Nagy Imre.

Patent kutszivattyúk.

Patent borszivattyúk.

Patent tűzfecskendők.

1690—1916. pm. sz.

Hirdetmény

Ezennel közhírré teszem, hogy a városunk I. és II. országgyűlési képviselő választó kerülete I—IV. szavazó körére a központi választmány 1/1916. számú határozatával megalakított összeíró küldöttség működésének kezdőnapját folyó évi március hó 13-ra tűzöm ki s ezen összeíró küldöttségek működési helyét az alábbi helyeket állapítom meg:

I. választókerület.

- 1. szavazó kör: Rákóczi u., Siketnéma iskola. Elnök Korom József. 2. szavazó kör: Tüzelő laktanya. Elnök Stankovits Miklós. 3. szavazó kör: Kazinczy u. polgári fiúiskola. Elnök Gyulányi Rezső. 4. szavazó kör: Ferenc-téri polg. fiúiskola. Elnök Probst Mihály.

II. választókerület.

- 1. szavazó kör: Csutora utcai áll. iskola. Elnök Pataky János. 2. szavazó kör: Illés-utcai községi fiúiskola. Elnök Keresztes Arzén. 3. szavazó kör: Gizella-utcai áll. fiúiskola. Elnök Nikischer József. 4. szavazó kör: Gáj, Templom- és Magyar-u. sarkán lévő városi elemi iskola. Elnök Zab Vazul.

Az összeírás hétköznapokon délelőtt 11-től 12 óráig és délután 4-től 5 óráig, vasár- és ünnepnapokon pedig délelőtt 8—12-ig fog eszközöltetni.

Felhívom az érdekelteket, hogy választói joguknak igazolása és a választók névjegyzék-tervezetében való felvétele végett okirataik (ezületesi bizonyítvány, múlt évi adókönyvecske, munkakönyv, az alkalmaztatás idejét feltüntető igazolvány, az iparos tanonci tanviszony befejeztével az iparhatóságtól kapott bizonyítvány, iskolai bizonyítvány és az irni olvasni tudás igazolásáról szóló bizonyítvány stb.) bemutatása mellett f. évi március hó 13-tól 27-ig terjedő napokon az összeíró küldöttség előtt jelentkezzenek.

Miután pedig minden munkaadó, aki 1916. évi december 31-ig a 30-ik életévét betöltő legalább 10 férfi alkalmazottat rendszeresen foglalkoztat, köteles ezekről a belügyminiszter ur 108200/L. a. 1914. számú körrendeletével megállapított és városi főjegyzői hivatalban kapható jegyzéket az összeíró küldöttség rendelkezésére bocsátani és az illető alkalmazottak munkakönyvét (igazolványát, eselédkönyvét, stb.) személyesen, vagy megbízottja útján az összeíró küldöttségnek betekintés végett bemutatni, felhívom az érdekelte munkaadókat, miszerint a most említett alkalmazottak jegyzékét és azoknak munkakönyveit f. évi március hó 20-án az alatt jegyzett összeíró küldött-

ségnek rendelkezésére bocsátásáért, mert ellenszemből 10-től 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal fogják sújtani. Az I. és II. választókerület szavazóköréhez kerületenként az alábbi utcák tartoznak:

I. Választó kerület.

I. szavazó kör:

Gróf Apponyi-utnak 9—16. sz. háza. Asztalos Sándor u., Atzél Péter u., Árpád tér, Bercsényi M. u. 1—21 és 2—22 sz. Bocskay-tér, Boczkó u., Chorin Áron u., Csernovics P. u., Damjanich u., Darányi u., Eötvös u., Erzsébet körút 1—7 és 14 sz., Ferenc József városrész, Forray u., Hajó u. 1—25 sz., Hal-tér, Hasszinger-u. Határ utcának észak fel és déli részén lévő és a belvároshoz tartozó 1—11. sz., Három veréb u., Hunyadi u., Kinizsi (v. Tökölly), Kosszorú (b. város), Ováru, Rákóczy u., Simonyi u., Szabadság-tér, Szarvas u., Szt.-Pál u., Szt.-Péter tér, Tökölly Imre-u.-nak a Határ-utcától a Hal-térig terjedő és a belvároshoz tartozó részén lévő 1—10. sz. házak, Vár terület, Vörösmarthy u., Zoltán u., Zrínyi u.

I. választó kerület.

II. szavazó kör.

Aulich u., Batthyány u. 1—4. sz., Csiky G. u. 1—10. és 15—25. sz., Attila tér, Bem u., Deák F. u. 11—29. sz., Fábian G. u. 1—5 és 9—12. sz., Heim Domokos u., Flórián u., Kápolna u., Gróf Károlyi u., Kelemen tér 6—7 sz., Knézich u., Közép u. 6—26 sz., Lahner György u., Lázár Vilmos u., Lipót u., Lovarda u., Lujza u., Mikés Kelemen u. 2—58. sz., Pöstenberg u., Révay u., Sina u., Szt.-Antal u., Szt.-István u., Teleky u., Tökölly tér, Varjassy Lajos utcának a Mikés K. u.-tól a Károlyi u. déli sarkáig terjedő rész keleti oldalán lévő 73. számtól 131. sz.

I. választó kerület.

III. szavazó kör.

Andrássy-tér, Apponyi körút 1—8. sz., Batthyány u. 5—39. sz., Csiky G. utcának a gróf Károlyi-u. torkolatától a Magyar- és Erzsébet körút közötti részén lévő 1—11. sz. házak, Deák F. u. 11—14. sz., Határ-utca körút az Eötvös u. sarkától a pü. igazgatósági épület sarkáig terjedő részén 7—17. és 1—36. sz., Fábian G. 5a—8. sz.

Vökál tér, Kazinczy u., Kossuth u. a Vécsey u. sarkától a Batthyányi u. részén lévő 1—10. és 60—69. sz., Kölcsey u., Könyök u., Magyar u., Perényi u., Petőfi u., Salacz u., Sárosy u., Schweidel u., Tabajdy u., Varjassy Lajos u.-nak a Károlyi u. és Vécsey-u. közötti részén lévő 39—71. sz., Weitzer u.

I. választó kerület.

IV. választó kör.

Arany János u., Boros Béni tér, Dezsői u., Dobó u., Erzsébet körutnak a városháza déli oldalától az Arany J.-utcáig terjedő 19—60. sz., Fa u., Ferdinánd u., Ferenc-tér, József főherceg-ut, Karolina u., Kis u., Kiss Ernő-u., Kossuth utcának a Vécsey-utcától a Varjassy József utcáig terjedő részén lévő 11—59. sz., Luther tér, Maros u., Munkácsy u., Nádor u., Nagy Sándor u., Orczy u. 1-től 12a sz. és a városligetnek a tő felé eső fele. Széchenyi u., Szt.-László u., gróf Tisza ut 2—19. sz., Török Ignác u., Varjassy József u. 1—17. Varjassy Lajos u. 1—37. sz., Városház tér, Vécsey u., Verböczy u. II. ilmos császár-tér, 1—2. sz., Wesselényi-u.

II. Választó kerület.

I. szavazó kör.

Alsó Marospart sor, Akác u., Angyal u., Aranykéz u., Arok u., Bercsényi Miklós u. 33—41. és 24—54. sz., Botond-u., Csalán u., Csatorna u., Cserép u., Csutora u., Demeter u. 1a, 28b, és 96a, 130. sz., Fácán u., Félkerék u., Fűrj u., Görbe u., Gyár u., György u. 1—25a és 83—125. sz., Hajó utca 10—0 sz., Határ-nak a Sarkadhoz tartozó déli oldala 1—22. sz., Illés u. 1—27c és 103—137. sz., Ilona u., Kálmán u., Kapa u., Kelemen tér —5. sz., Kis Molnár u., Kosár u., Közép u. 1—6. és 26—32. sz., Lajos u., Legelő sor 1—10. sz., Madách u., Margit u., Maros tál, Mély u., Mihály u. 1—25b és 86a, 114. sz., Mikes K. u. 1—65. sz., Miklós u. 1c, 13c és 53—86. sz., Part u., Péter u., Süveg tér, Szekeres u., Trombita u., Tökölly Imre u., Tölte u., Uj u., Urbán Iván u., Vadászkiirt u., Varjassy Lajos u. 128—230. és 133—181. sz., Vendel u., Vilmos u., Virág u., Völgy u.

II. Választó kerület.

II. szavazó kör.

Andrényi Károly u., Borona u., Csutora

u., Demeter u. 28c, 96. sz., Dezső u., Edelsbacher u., György u., 75b, 82. sz., Holtmarosor, Illés u. 28—02 sz., Kasza u., Legelősor 11—40. sz., Mihály-u. 26b, 86. sz., Miklós u. 13a, 52. sz., Orczy u. 14—27. sz. és a városligetnek a vásártér felé eső fele. Sarló u., Török Gábor u., Vágóhid u., Varjassy József u. 2—36. sz., Varjassy Lajos u. 2—126. sz.

II. Választó kerület.

III. szavazó kör.

Apaffy u., Álmos u., Bajza u., Baross Gábor u., Báthory u., (Zsidótemető u.), Bethlen u., Csokonya u., Dohány u., Dezonits u., Erdélyi u., Erzsébet kir. körutnak az Arad J.-u.-tól a Tél u.-ig terjedő része 61—63. sz., Erzsébet u., Fábian László u., Farkas u., Ferenc Ferdinánd ut (Nagyvárad ut), Gaál L. u., Gizella u., Hindenburg ut (Pécs kai ut), Kalász u., Lehel u., Leiningen u., Lenkey u., Lövész u. északi oldalán lévő 1—6. sz., Mária u., Mikolaj u., Mikszáth u., Ormay Norbert u., Part u., Simándi ut, Szél u., Szőlő u., Tél u., gróf Tisza István ut 1—75. és 12—80. sz., Vas u., Vásártéri ut keleti oldala, Zimándi ut (Vilmos császár tér), 3, 4, 5, 6, 8, 10. sz., Zimándi-utca, Zsófiautca.

II. Választó kerület.

IV. választó kör.

A) Poltura. Erkel Ferenc u., Katona József u., Libásdűlő, Liszt Ferenc u., Szoros u., Tompa Mihály u. B) Sága. Csaba u., Csorda u., Czuczor u., Dembinszky u., Eke u., Iskola u., Kosszorú u., Martinovich u., Neuman Samu ut, Órház, Róssa u., Sörház u., Szilágy u., Tóhán u., Toldi u., Trejort u., Vásártéri ut nyugati oldala, Vassereben u. C) Gája. Csorda u., Gizella-tér, Juhász u., Kovács u., Kurta u., Kut u., Legelősor, Libás dűlő, Magyar u., Névtelen u., Nyul u., Oláh u., Orovil u., R t u., Sarok u., Szt.-János tér, Szt.-János u., Temető u., Templom u., Uj u., D) Kút. Birkás dűlő, Bitó dűlő, Gábor dűlő, Gulya dűlő, Homokos dűlő, Kürtösi ut, Libás dűlő, Markó dűlő, Ménesvölgy dűlő, Nagylegelő dűlő, Nyomásköz dűlő, Pesti dűlő, Prohászka dűlő, Püsök föld, Rózer dűlő, Szecsegyház dűlő, Zimándi dűlő

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytőzsdének alkalmas — azonnalra

k i a d ó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-hivatalában, József főherceg-ut 22.

URÁNIA-SZÍNHÁZ.

ALWIN NEUSS record detektiv-film

Sikoly az éjben

Detektiv-dráma 4 részben.

Vöröshagyma, fokhagyma, dughagyma, hagymamag, zöldségáru

kisobb és nagyobb mennyiségben legjutányosabban kapható. -: Arak kérdezősködésre. -: Jókarban levő használt jute-zsákok eladó.

MAHL ZSIGMOND

MAKO.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűvel 12 fillér.

Vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések előtűn 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ALKALMAZÁST NYER.

Mindenes szakácsnő

és egy szobaleány azonnali belépésre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 1234

Magános úriasszony

egy jobb hásból való leányt keres, vidékre, kivél elszórákoshat. Cím a kiadóhivatalban. 1238

Megbízható ügyes fiú

tanulónak fakeskerelésbe azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1240

Magyar kisasszonyt,

28-30 éves korban, keresek március 15-re 3 éves leánykám mellé. Cím a kiadóhivatalban. 1235

Kifutó fiú,

vagy 12-14 éves kiszolgáló leány havi fizetéssel, március 1-re felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1244

ALKALMAZÁST KERES.

Szolid fiatal úrvegy

gardasszonyok ajánkodik magányos urhoz, vidékre is eimegy. Cím a kiadóhivatalban. 1245

Előkelő erdélyi cégnél

alkalmazott, gyakorlott levelező, magyar-német-román nyelvismerettel, állását hasonló minőségben változtatni óhajtja. Szíves ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 1239

Irodista,

hadmentes, több évi gyakorlattal állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1246

ÜZLETEK.

Jóforgalmu

élelmiszertüzet a Weitzer János-utca 9. sz. alatt, másik üzletem zavartalan fenntartása miatt, berendezéssel együtt átadó. 1177

Andrássy-tér 8.

számu házban egy kisebb üzlethelyiség — különösen dohányüzem-dének alkalmas — azonnalra kiadó. Bővebbet az "Aradi Közlöny" kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

Lisztkereskedés

forgalmas helyen, azonnal átadó, vagy a berendezés magában is eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1243

Jóforgalmu szatócsüzlet

engedélyekkel, szép lakással, melyet nő is vezethet és biztos megéíhetést nyújt, bevonulás miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1209

Aradmegyében

vasúti állomás mellett, egy nagyon jóforgalmu vendéglő és szálloda bevonulás miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1218

LAKÁST KERESNEK.

2 butorozott szobát

konyhával, keresek. „Azonnal” jellegű ajánlatot a kiadóhivatalba kérek. 1247

Május 1-re

a város központjában keresek háromszobás modern lakást. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 877

KIADÓ LAKÁS.

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás Andrássy-tér 8. sz. alatt május 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

4 utcai szoba,

fürdőszoba, üvegezett folyosó, mellékhelyiségekkel, azonnalra vagy május 1-re kiadó Nádor-utca 14. 1236

Modern

háromszobás lakás, május 1-re kiadó. Kasza-utca 6-7. szám alatt. 1248

Modern 3 szobás lakás

minden mellékhelyiséggel, május 1-re kiadó Kossuth-utca 52. szám. 1228

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy 1. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy fekete

hibátlan 8 éves ménlő 2400 koronáért eladó. Megtekinthető Zrínyi-utcai istállóban. 1241

Tavaszi divatalbum,

kosztüm, ruha, blous, pogyola és gyermekdivat, 1000 modell. Kapható 2.50 kor. Kniszer J. és Társa „Minerva” könyvkereskedésében Dobó-utca 1., Ferenc-téri polgári fiúiskola mellett. 1081

Kapa-utca 15. szám alatt fenyőfa eladó, 1 01 60 korona. 1228

Modern, finom és olcsó levélpapírost Pichternél Szabadság-tér 1. kaphat. 611

KÜLÖNFÉLE.

Igás

szekérrel fuvarozást elfogad. Telefon 747. 1224

Az angol

fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment, ára 2 korona. Földes gyógyszer-tár, Hehs gyógyszer-tár. 12

Az Anusol

aranyér kupokat mindenben pótolják a Haemorhoid-al-kupok, azonos összetételük folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 8 korona. Földes gyógyszer-tár, Hehs gyógyszer-tár Arad. 12

2884-916.

Hirdetmény.

Miután gyakran előfordult az az eset, hogy a nyilvántartó-lappal ellátott és behívás folytán átengedett lovak birtokosainak járó kárpótlási összegek abból az okból nem voltak az arra jogosultaknak idejekorán és akadálytalanul kifizethetők, mert a birtokosok a ló és jármű bejelentés és

a lóosztályozás közötti időben a lóállományokban történt változást nem jelentették be, a honvédelmi miniszter az 1216. eln. 20/p-1916. sz. rendeletével kötelezi a lóbirtokosokat, hogy a lóállományukban a bejelentés és a lóosztályozás közötti időben beálló birtokváltozásokat bejelentésük.

Felhívjuk ennél fogva a ló tulajdonosokat, hogy lovaik eladását, illetve új lovak vételét a lóosztályozási kimutatásokon való keresztülvétel céljából dr. Angel István városi főjegyzőnél pontosan bejelentésük. A városi tanács.

Botfejtelepen

12 drb anyajuh januári báránnyal együtt és 5 drb meddő

eladó.

Bővebbet

Izsák Izidor

Botfejtelep. 1242

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek állatszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt is lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szűrvesztő-Depilator.

Elkötűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél

Hajós Arpád gyógyszer-tárban

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapították 1886. évben az Aradmegyei Kórház számára.